

Brassói Lapok

XXXIX. évfolyam

208. szám

Főszerkesztő:

Szele Béla dr.

Szerda

1933. évi szeptember 13

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldre postai szétküldéssel havonként 60 lej, postautalványon átutalva, vagy a kiadóhivatal pénztárához befizetve. Aki pénzbeszedő megbízott útján fizet, az beszédés díj címén Brassóban további 2 lej, vidéken 6 lej fizet havonta. — Külföldre negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej. — Magyarországra negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. Magyarországon postataktó rékpénztári számlánk száma 12.174. — HIRDETESEK díja: hirdetési oldalon 5 lej, páros (bal) szövegoldalon 6 lej, páratlan (jobb) szövegoldalon 8 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők.

Mit ér a száz év...

Chileben, Délamerikában ujjban rákalkálisan próbálják elintézni a gazdasági válságot, nemcsak térben, de időben is szakítani akarnak a világgal. Az aranystandardról már régen letertek, a védvámokat már felemelték, a devizaforgalmat is idejében korlátozták, szóval a pénzügyi és gazdaság önvédelem mindenütt alkalmazott eszközein már túl vannak. Chile ma olyan elszigetelten él Amerika kontinensén, mint egy sziget a Csendes-óceánon, amelyet csak évenként egyszer kétszer érint a postahajó. Ez a térbeli elszigeteltség azonban nem hozta meg a várt eredményeket s most egy lépéssel tovább ment: el akarnak szigetelődni a jelenkor kulturájától és civilizációjától is. Széles mozgalom indult meg a chileiek között, melynek célja a teherautó helyett a szekér, a villanyvilágítás helyett a fagygyertya és a petroleum, a tökéletesített gép helyett a kétkézi munka reaktiválása.

A gondolat, amely mindenütt kísért a felületesek között, akik nem gondolkoznak, Chileben tehát akciósá vált s nem lehetetlen, hogy rá tudja kényszeríteni magát a kormányra és a parlamentre is. Megérjük tehát, hogy évszázadok tudományának eredményei nem maguktól omlanak össze, de lebontják őket, mint a hulliszákat, mintha nem tartoztak volna a valósághoz. A technikai civilizációt nem tekintik nélkülözhetetlen valaminek, hanem luxusnak, amelyet szükség esetén fel lehet áldozni azon az áron is, ha a szekér mérföldekkel csuszik vissza az idő lejátoján s ha a kioltott világlámpa helyén olyan homály támad, amelyből az emberiség a legnagyobb erőfeszítéssel, sok vér és izzadság árán egyszer már ki-vekedte magát. A chileiek egyrésze nem érzi, vagy csak akkor fogja megérteni, amikor majd a propaganda eredményre vezet, hogy mindaz, amit a technika alkotott, amivel az emberiséget felzárkózt, szerveiké vált, testrészeiké, amelyre a legszükségesebb funkciók végzik s ha ezeket a szerveket megsemmisítik, tulajdonképpen öncsonkítást követnek el, életképességüket csökkentik. Mert nemcsak a keresztyén középkor botorkál a tehetetlenül a mai Piccadilly Cirkusz gépzónájában, de az az ember, aki miközben átmege a nagy londoni tér másik oldalára, öngyújtóval gyújtja meg a cigarettáját, az autók és autóbuszok között, hasonlóan ügyefogyottnak érezné magát egy középkori vendégfogadóban, ahol lovával és taplóval kellene tüzet csíholnia. A civilizáció az emberhez éppúgy hozzátartozik, mint a teste-lleke: az európai, aki a gyarmatokon él, európai módon rendezkedik be; Robinson a pusztán szigetén az állatbőrökből és európai fából ruhát varr magának, ahelyett, hogy a bennszülöttek kötényét viselné. Az ott élők egész beosztása egy Defoe-korabeli angol farmé, a napjár, amelyben fáradt és vesztett rovásk helyettesíti a számot, ugyanaz a Gergely-naptár, amely szerint otthon, Angliában az időt számlálják. A már elért civilizációról lemondani annyi, mint az életnek éppen arról a részéről lemondani, amelyet nem kapunk készen, amelyet mi szereztünk meg magunknak s amely elni érdemesebb s mely sokkal élni szinte nem is érdemes. Egy fiatal magyar úr néhány év előtt, amikor még több ennivalójuk volt az embereknek, tehát megengedhették maguknak a fényűzést, hogy Bicsérdy atyó különös vegetarizmusa bizonyos vonzóerőt gyakoroljon rájuk, vitába keveredett a prófétaival, amikor az százéves életkort ígéri mindenkinek, aki lemond a húsról, az egészségéről s általában egy sereg örömről és szenvedélyről, humoros vitáirát-

Nagy események a belpolitikában

Mihalache ijesztő színváltozása

A fasiszta-ragály egyre nagyobb arányokban végzi romboló munkáját

Boilă Zaharia érdekes magyarázatai

Bukarest, szeptember 12.

A belpolitikai élet nyári szélcsendje teljesen elmúlt: egyik nagy esemény a másikat kergeti, egyik meglepő fordulat a másik után következik.

Vasárnap két bomba is robbant. Az egyiknek Mihalache, a kormánypárt alelnöke és a kormány volt belügyminisztere volt a tűzmestere. A másikat Boilă Zaharia robbantotta.

MIHALACHE A LEJLEERTEKELES ÉS A FASISZTA ALKOTMÁNY MELLETT

Vasárnap délelőtt Câmpolungban a megyebeli kormánypárti ifjúsági tagozat gyűlést tartott. A gyűlésen, amelyen egyébként a többi megyék is képviseltették magukat, Mihalache is megjelent és hatalmas beszédet

tartott, amelynek során a következő szennázó bejelentéseket tette:

1. A lej leértékelése mellett foglalt állást.
2. Kéri az alkotmány fasiszta jellegű módosítását.
3. A külföldi államadósságok fizetésének beszüntetése mellett foglalt állást.

Mihalache természetesen a saját nevében és nem a kormány megbízásából beszélt. Nálunk azonban azonban mégis eldöntő jelentősége van, egyrészt azért, mert Mihalache a pártnak olyan súlyos egyénisége, hogy véleményei nem számíthatnak már egyszerű magánvéleményeknek, másrészt azért, mert Mihalache a napi eseményekkel kapcsolatos állásfoglalásának hangot adott már pártkörökben is és a kormány, vagy a pártvezetőség részéről mégsem részesült rendreutasításban.

A LEJLEERTEKELES

Mihalache szónoklatát a pénzügyi kérdésekkel kezdte el:

— Az a meggyőződésem — mondotta — hogy a 3.10-es svájci aranycentimes alapon történt stabilizáció feltétlen módosításra szorul. Bármily nehéz dolog legyen is a revalorizáció, mégis szükségesnek mutatkozik. Ez a leértékelés nem arra fog szolgálni, hogy a jövőt felépítsük, hanem arra, hogy a múltat lezárjuk. A lejleértékelés olyan, mint a koffeininjekció, amelyetől helyreáll a rendes vérkeringés. A revalorizációnak helyre kell állítania a rendes gazdasági vérkeringést. A Banca Națională-át kell szervezni, hogy munkájával a nemzeti tevékenységet szolgálja. A külföldi adósságok fizetését mindaddig teljesen fel kell függeszteni, amíg a gazdasági élet rendbe nem jön.

Mihalache alkotmánymódosító javaslatai

Ezután Mihalache áttért az alkotmánymódosítás kérdésére.

— A királyt mentesíteni kell a kormányzat felelősségétől, — mondotta — viszont meg kell növelni a miniszterelnök hatalmát és felelősségét. Szabad kezlet kell adni a kormány összeválogatására és az összes állami tisztviselők megválasztására. Lehetséges helyzet az, hogy egyes tisztviselők közvetlenül az uralkodóval álljanak szolgálati viszonyban.

— A miniszterelnöknek teljhatalommal kell rendelkeznie — folytatta Mihalache. — A sajtónál is a teljes felelősség rendszerének

kell érvényesülnie. Az új államszervezethez képest a képviselőházat is át kell alakítani. A képviselők száma leszállítandó lenne, a munka súlypontját pedig a nyílt ülés helyett a képviselőházi bizottságokhoz kell áttenni. A szenátus, legalább is mai összetételében, teljesen fölösleges intézmény.

Végül megjegyezte Mihalache, hogy az alkotmánymódosítást egyéb körülmények is szükségessé teszik. Valószínű, hogy ezzel a külpolitikai helyzetre akart célozni.

Az újságírók előtt leszögezte Mihalache, hogy az elmondottak az ő programját ké-

pezik, de a pártfegyelemhez mindig hű marad. A párt közgyűlésén, amelynek megkezdésével ő van megbízva, javaslatát elő fogja terjeszteni.

Mihalache nyilatkozata Bukarestben a legkiáltóbb szenzáció erejével hatott. A lapok egyöntetűen megállapítják azt, hogy az országban a rendszerváltozás körvonalai ben-takoznak ki. A kormányzat, ezt ezer jel mutatja, egyre nyitabban készíti elő a fasiszta rendszert. A munkáspártokat leszámítva, minden párt a fasiszta irányzat felé hajlik el. A probléma egyedül az, hogy az új rendszert ki csinálja meg.

Ötezer ember vonult fel Maniu ünneplésére

Maniu apjának századik és magának Maniunak hatvanadik születésnapja alkalmával Badacsonyan kulturházat avattak fel, amit a tömeg Maniu ünneplésére használt fel. Szilágy megyéből és a környező vármegyéből mintegy 5000 ember vonult fel. A szilágy-somlyói kormánypárti tagozat külön bizottságot küldött Maniuhoz, akit arról biztosított, hogy a város, de az egész megye is mellette áll. Sok képviselő és szenátor is megjelent az ünnepségen.

BOILĂ ZAHARIA NYILATKOZATA A PROBLÉMÁKRÓL

A felavatáson jelen volt Boilă Zaharia is, akinek legutóbbi röpirata a válságot kirobbantotta. Kiküldött munkatársunk, Gábor István hosszasan elbeszélgetett a Patria volt főszerkesztőjével. A beszélgetést az alábbiakban adjuk:

— Mennyiben érintette az Ön röpirata Maniunak és Vajdának viszonyát?

— Nem, a decivilizáció útján válságba jutott emberiség nem segíthet magát. Az emelő állat, ha táplálkozási viszonyai megnehezdednek, nem cserélheti ki a tü-

dejét kopolyával, mert a fejlődéstörténet kezdetlegesebb fokán valamikor kopolyával lélegzett, — abban a reményben, hogy ha formájában inkább jóllakhat, mint oroszlánformájában. Az ember arra van itéve, hogy azontul is fejlődjen, ameddig a természet biológiai fejlődésének határait megszafta és mindig generációk keserves szenvedése készítette elő a generációk felfelé törését, tökéletese-dését. Egy kultúra akkor hal meg, ha saját gyermekei megtagadják, ahogy az is-

a londoni konferenciára és Titulescu külföldi tárgyalására való tekintettel nem volna okos lépés.

— Mindig lesznek külföldi tárgyalások! — mondtam volt Maniunak néhány héttel ezelőtt. A dolog így a végtelenségig elhúzódhatik...

— Nem fog elhúzódni — felelte Maniu — mert nekem ígéretem van arra, hogy augusztus 20-ig a helyzet tisztázódni fog.

— Tudott hát Maniu előzetesen a röpiratról?

— Maniu ismerte a broszúra tartalmát. Részleteket is felolvastam neki belőle, de később ezeket a részleteket megváltoztattam. Különben Maniu, ez nyílt titok volt a pártunkban, kétszer is megmondotta azt, ami a röpiratban állott.

— Mit várnak Önök?

— A közvélemény kilencven százaléka mellettünk áll. Ezt könnyű megállapítani az ismerősök és ismeretlenek halomszáma-

tenek is akkor halnak meg, ha a kiabrándult hívők lerombolták szobraikat, — de az összeomló kulturák rendszerint maguk alá temetik a rombolókat is és csak az újdonsült barbárok kezdik elől-ról az egészet. Nincs menekvés: a gépeinkkel együtt élni, vagy halunk s e nehéz és átláthatatlan válságban még mindig a technika a legkétségbevonhatatlanabb, legkonkrétabb vasszerkezet, az újjaépítés minden lehetséges tervének egyelőre egyedül látható gerince.

érkező távirataiból. Azt kell mondani, hogy az egész nép gratulál.

— Mit szól Mihailache magatartásához?

— A meglepetés erejével hatott. Hiszen őmiatta, illetve vele kapcsolatban tört ki a válság, amelyben Maniu szolidáris volt vele. Valószínű, hogy a röpiratot nem olvasta és félrevezették.

— Mit szól a kizáratásához?

— Teljesen törvénytelen körülmények között történt. Csakis a központi bizottságnak lett volna joga kizárni. Ennek a központi bizottságnak a következők a tagjai: Vajda, Mihailache, Popovici, Madgearu és Mironescu. Popovici és Mironescu külföldön voltak, helyettük Voicu Nițescu és Hăjeganu hívták be, a törvénytelen fórum aztán meghallgatásom nélkül döntött. Az ítéletet természetesen megfélebeztem. Még az én kizáratásomnál is érthetlenebb az, hogy Lazár és Leucutia kirekesztették. Hiszen ők nem irtak röpiratot. Azt röjják terhükre, hogy brosurákat terjesztettek. Ez megfelel a valóságnak. Lazár tényleg terjesztette Bukarestben. A vendéglőkben osztogatta a röpiratot. Kettőt odaadott Maximade bukaresti helyettes rendőrprefektusnak is.

— Mit tud Ön arról, hogy Maniu és Vajda között súlyos politikai eltérések vannak? Vajda állítólag jobbra tolódik, kapcsolatokat keresve a vasgárdával...

— Ez nem igaz, a kormánynak nincsenek kapcsolatai a vasgárdával.

— Milyen akciót terveznek Önök?

— Szavátára értekezletet hívunk egybe. Azután népgyűléseket fogunk tartani minden nagyobb városban.

— Dinasztikusak Önök?

— Feltétlenül. Mi éppen a királyt akarjuk a kamarillával szemben megvédelmezni.

— Vannak-e Maniunak új elgondolásai?

— Igen. Még a december folyamán 11 napot és éjszakát dolgozott egyfolytában a megalkotta a párt új programtervezését. Ez összesen 21 oldalt tesz ki. Ebből 7 oldalos kivonatot készített és ezt bemutatta a királynak. Úgy az uralkodó, mint Titulescu kitűnőnek találták a tervezetet, csak Madgearu, Lugojanu és Popovici voltak ellene. Az új program a gazdasági és pénzügyi kérdésekre akarta fektetni a fősúlyt. Néhány radikális baloldali újítás volt a tervezetben. Pénzügyi téren a kétmonetás rendszert léptette volna életbe. A két pénznem között állandó, törvényszabta különbség lett volna. Szó volt a bankok és a hitelintézet átszervezéséről és óriási közmunkák indításáról.

— Rendben van, meg kell csinálni! — mondotta az uralkodó.

— De előbb tisztázandó volna a Marinescu-ügy! — felelte Maniu.

— Végül Maniu megbukott a program nem valósult meg.

Végül Boilă kijelentette, hogy szeretné, ha röpirata miatt bíróság elé állítanák.

KIS RENDZAVARAS BADA- CSONYBAN

Vasárnap este Badacsonyból telefonon felhívották a szilágysomlyói rendőrséget, hogy küldjenek ki azonnal rendőröket Badacsonyba, mert a kulturális felavató ünnepélyén résztvevő parasztok közül többen berugtak és garázdálkodtak. A szilágysomlyói rendőrség ki is szállott, de mire a különítmény Badacsonyba ért, már csendes volt minden. Kiderült, hogy néhány földműves az esti órákban megjelent a Maniu-kurián és bort kért. Miután egy üveg bort adtak nekik, eltávoztak.

LEUCUTIA: KIZARATÁSOM EGY MEGINGOTT KORMÁNY VÉGZE- TES TÉVEDESE

Dr. Leucutia Aurél temesvári képviselő igen érdekes nyilatkozatot adott temesvári munkatársunknak:

— Kizáratásom egy megingott kormány végzetes tévedése — mondotta Leucutia. — Kijelenthetem, hogy a kizáratás jogtalan és természetesen törvénytelen. Az elnöki tanácsnak nincsen kizáratási joga. Komplikálja a helyzetet az is, hogy a felettünk jogtalanul ítélkező elnöki tanácsülésen olyanok is résztvettek, akik az elnöki tanácsnak nem tagjai. Természetes, hogy a jogtalan kizáratás nem állít meg bennünket azon az úton, amelyen a párt és az ország érdekében elindultunk. Akciónkat a hazaszeretet diktálja és az a diktatóriának is érdeke. Fűti munkánkat J. I. Károly király iránt való hűség is. Ami a pártot illeti, ott a napokban olyan események következnek be, amelyeknek következménye a régóta esedékes nagy tisztulás lesz. A kormány helyzete éppen ezért válságos. A párt erdélyi tagozata szinte teljes egészében Maniu mellett foglal állást.

LAZAR AURÉL megyéjében, Máramarosban dühnek a politikai szenvedélyek. Ismeretes, hogy Lazár Aurél a múlt héten népgyűlést hívott egybe, a melyen 5000 ember jelent meg. Most a megyei tagozat vezetésének egyrésze üdvözlő táviratot küldött Vajdának, kijelentve, hogy Lazárnak nem volt joga a gyűlés egybehívására. A távirat hangsúlyozza, hogy a megye szolidáris Vajdával.

Tehát Máramaros egyszerre két irányban is szolidáris. Egyszerre tart ki Maniu és Vajda mellett.

A világosi arzén-pör fővádlottját szabadlábra helyezték

Duma Florica már el is utazott Aradról

Arad, szeptember 12

Az országsszerte feltűnést keltett világosi arzén-perben váratlan fordulat történt.

A temesvári tábla vádtanácsa Duma Floricát az ügy fővádlottját szabadlábra helyezte.

A bróság elfogadta Gherman Dante Jr. védőügyvéd indoklását, amely szerint az asszony a légyapirt csak közvetítette, maga azonban senkit sem mérgezett meg.

Duma Florica, aki már el is hagyta az ügyészség fogházát, szombaton este Világosra utazott.

A monzai olasz autóversenyen három autó felborult

Campari a helyszínen, Borzacchini a kórházba való szállítás közben meghalt, míg Csajkovszky elevenen megégett

Milano, szeptember 12

A tegnapi monzai autóversenyeken borzalmas katasztrófa történt.

A katasztrófának három halálos áldozata van.

Közvetlenül a start után Campari és Borzacchini olasz versenyzők autói szorultak egymást. A két autó hihetetlen sebességgel futott, úgy, hogy a két gépet az érintkezés ereje — amelyet összeütközésnek mondani igazán nem lehet — felborította. Mindkét gép vezetőjét maga alá temette.

Campari azonnal szörnyethalt, Borzacchini még élt, amikor kórházba szállították, de néhány perc múlva, még mielőtt a műtő asztalra tehetnék volna, meghalt.

Campari és Borzacchini világhírességű autóversenyzők voltak. Nevüket az egész

világ ismerte és az olasz autóversenyeknek állandó favoritjai voltak.

Az ő autójuk után haladt Kastel Borgó autója, amely a hirtelen fékezés folytán szintén felborult, de utasa csak jelentéktelen sérüléseket szenvedett.

A kettős haláleset ellenére is a versenyt továbbfolytatták. A verseny utolsó menetében eddig meg nem állapított okokból felborult egy harmadik kocs is Csajkovszky gépe.

Csajkovszky kocsija nemcsak felborult, hanem ki is gyulladt és vezetője elevenen elégett.

Olaszország sport-köreit hihetetlenül meggrázta a harmas autószerencsétlenség.

Európa minden részében leirhatatlan izgalmat keltett a három kitűnő autóversenyző hirtelen és tragikus halála.

Gömbös magyar miniszter- elnök szimpatikus beszéde

Nem kell diktatúra, nem kell felekezeti izgatás

Budapest, szeptember 11.

Vasárnap délután tartotta meg Berettyóújfaluban zászlóbontó nagygyűlést Gömbös miniszterelnök nemzeti egységpártja, amelyen Gömbös is megjelent és beszédet mondott. Beszéde igen alkalmas arra, hogy nemcsak Magyarországon, hanem külföldön is megérdemelt feltűnést, visszhangot és rokonszenvet keltsen.

Gömbös beszédében ugyanis a következőket szögezte le:

A nemzetközi politika mértékadó tényezői közül sokan azt szeretnék, hogy Magyarországnak intenzívebb kapcsolatokat kell teremtenie a kisántanttal s akkor az ország helyzete gyökeresen megváltoznék. Ez igaz, de előbb bizonyos kérdéseket kell rendezni és megoldani. Be kell látnia mindenkinek, hogy Magyarországnak és egész Közép Európának minden baja a rosszul megfogalmazott békeszerződésekből származik s ezért a magyar kormánynak változatlanul programja a békeszerződések békés felülvizsgálása és kiigazítása.

Akadnak olyanok, akik egy különben nagyrabecsült nemzet jelvényeivel akarnak

mozgalmat csinálni Magyarországon. Ezeknek azt üzenem, hogy az a politikai rendszer, a melyet külföldön szeretnének importálni és átültetni magyar talajba, nem lehet jó, mert azt a magyar lélek nem érti meg. S azok, akiknek nincsen más politikai elgondolás a tarsolyukban, mint a felekezeti izgatás, álljanak félre az utból. A diktatúra híveinek pedig meg kell érteniük, hogy erre nem lesz szükség, mert a magyar nép minden rétege, munkás és termelő, egyaránt meg kell értesse az idők szavát.

Délben Gömbös tiszteletére társasbédet rendeztek, amelyen a miniszterelnök újra beszédet mondott.

Pohárköszöntőjében Gömbös az osztrák és magyar kapcsolatokról beszélt. Rámutatott arra, hogy bár Ausztriával szemben nagy rokonszenz nyilvánul meg Magyarországon is, közjogi kapcsolatokról egyelőre szó sem lehet s Ausztriában például senki nem is gondol arra komolyan, nem is beszélnek róla. Beszédeben a Dunakonföderáció gondolatával is foglalkozott s azt fejtette ki, hogy az Magyarországnak semmi előnyt nem jelentene, mert csak a mai helyzetet rögzítené.

Az amerikai hadihajók legénységet raktak partra Kubában

Elnökök delegált a népbiztosok tanácsa

Havanna, szeptember 12

A Reuter-ügynökség jelentése szerint Kubában a helyzet óráról-órára rosszabbodik és a lakosság elégedetlensége nő.

A népbiztosok tanácsa ma már tisztában van azzal, hogy a kollektív állami rendszer bevezetése lehetetlen és ezért a történelmi politikai pártokkal permanens üléseket tart.

Ezek az ülések az elnöki palotában folynak le, de bár szakadatlanul tartanak, semmiféle eredményre nem jutnak a felek.

A jelentések szerint amerikai hadihajók legénységet szállítottak már a kubai par-

tokra de azt állítják hogy ezeknek a part-razzállított csapatoknak nincsen olyan parancsuk, hogy fegyveresen beavatkozzanak, hanem csakis élelmiszereik kiegészítését végezték szállítottak partra.

A havannai elnöki palotát katonák és gépfegyverek tartják megszállva. Ugyanitt őriznek 300 tengerész és gyalogsági tisztet is, akik a forradalmárok foglyai.

Az eddigi tárgyalások meghisülésének következménye az is, hogy a népbiztosok tanácsa kénytelen volt a maga kebeléből elnökök delegálni. Az eddigi jelentések szerint a népbiztosok tanácsa öt tagból állott, azzal a megszorítással, hogy

minden egyes tagnak egyenlő joga és hatásköre van és így a kubai köztársaságnak nincs elnöke.

Wellesnek, Kuba amerikai követének unszolására ma azután a népbiztosok tanácsa a maga kebeléből elnököt delegált. Az első Gran San Martin, aki állítólag az alkotmányra is esküdt tett.

Az elnök delegálása és esküdtetése a végtelenségig fokozott ideges hangulatot eredményezett és ez a delegálás országsszerte meglepedést keltett.

A kolozsvári tanító- kongresszus tárgyalásai

Kolozsvár, szeptember 12

A tanítókongresszus érdekes része vasárnap zajlott le a kolozsvári román Opera helyiségében. Toni elnöki megnyitója után Gantu ramniculvalceai tanító beszélt. Szerinte a szakmai érdekek védelmében az egész tanítói tömeget meg kellene mozgatni. A beszéd alatt nagy zaj támadt, amelyet Toni elnök alig tudott lecsillapítani.

A következő szónok Pucheanu galaci tanító volt, aki a „Tanítók szervezete és a politika” címen tartott előadást. Ennek során kifejtette, hogy a tanítóságot nem lehet egységesen, egy párt keretében befogni. Ezért minden párt tanítóinak arra kell törekedniük, hogy kiforszírozzák a tanítók parlamenti képviselőit.

Ogreanu kolozsvári tanfelügyelő a tanítószövetség és a kultuszminisztérium kapcsolatairól tartott beszámolót. Követelte, hogy a CFR a tanítóságnak 75 százalékos utazási kedvezményt adjon az összes vonalakra. Ajánlotta, hogy a tanítók adjanak ki hetilapot és állítsanak fel szanatóriumot. Helyesnek látta, ha a rádiót bevezetnék az iskolákba. Panaszképpen említette meg, hogy a kultuszminisztérium többszöri kérvényezésére sem engedélyezte egy csiki faluban a román kulturális felállítását, míg közben felépült egy magyar kulturális ház.

Ghițescu miniszteri biztos: Ennek az anyagi hiányok az okai. De a kultuszminisztérium távolról sem feledkezett el a közoktatásról.

Toni arról beszélt, hogy meg kellene teremteni a kisántant államok tanítóinak együttműködését.

A délután folyamán a szervezeti jelentések felolvasására került a sor.

Örök botrány a temes- vári Pietasban

Élni is rossz, temetkezni is nehéz

Temesvár, szeptember 12.

Számos izben foglalkozott már a B. L. a „Pietas” nevű temesvári temetkezési egyesület botrányaival, amelyek közel két éve gyűléseiről-gyűléseiről kiadjak. Az egyesület botránykrónikája most újabb, viharos gyűléssel szaporodott.

A gyűlést Terfaloaga János tanító nyitotta meg. A pénztári jelentés során kiderült, hogy az egyesület, amelynek 3711 fizető tagja van, mindössze 46 ezer 917 lej készpénz-vagyonnal rendelkezik. Ennek az alapján az is könnyen megállapítható, hogy az ezreket fizető tagok mindegyikére 12 lej 60 bani esik. Az igazgatóság ezen újabb terhek kivételével akar segíteni. Elhalálozás esetén a család a tényleges összegnek csak 75 százalékát kapná, míg a fennmaradt összeg az egyesület pénztárába menne.

A javaslatot éles kritika alá vették. A diktatorikus hajlamú elnök azonban ennek ellenére is elfogadottnak jelentette ki, mire példátlan zaj támadt. Amikor a látma kissé lecsendesedett, az elnökség megválasztására került a sor.

— Az elnök ugyebár én vagyok? — kérdezte Terfaloaga elnök. A tanító részese nyomán hívei éljenzésben törtek ki, mire az önjelölt, nem törődve a tagok tulnyomó többségének a tiltakozásával, magát elnöknek nyilvánította.

Ilyen előzmények után természetesen az igazgatóságba is azok kerültek, akikkel Terfaloaga tanító ur rokonszenvezett. A gyűlés erre teljesen botrányba fulladt. A megjelentek székeiket a földhöz verték és az asztalt csapkodva irtózatot hangzavart rendeztek. Az „elnök”, aki nek lába alatt égni kezdett a földhöz lést sietve bezárta. A kijátszott tagok elhatározták, hogy a diktátoroskodó tanító ellen bűnvádi feljelentést tesznek és a gyűlést hívják össze.

Fanyarizü happy-end

Dollfuss diktátor és Starhemberg lesz az ő kancellárja

A nyugati politika így oldotta meg az Anschluss és az osztrák hitlerizmus veszedelmét

Megjelent Dollfuss bucsu-irata: az osztrák Barna Könyv

Bécs, szeptember 12.

A bécsi katolikus nagygyűlés nemcsak egyházi, de politikai eseménye is Ausztriának. A katolikus kongresszus minden zavaró incidens nélkül folyt le és a körülmény, valamint az, hogy Dollfuss minden politikai megmozdulást ezek alatt a napok alatt el tudott fojtani, nagyon megerősítette Ausztria helyzetét.

A keddi napon Serédy magyar herceg-primás szerepelt. A Károly-templomban tartott misét, amelynél a Bécsben időző magyar papok és püspökök segédkeztek, mise alkalmából a kongresszus résztvevői zsefolásig megtöltötték a nagy és híres bécsi templomot.

Ugyancsak kedden jutott nyilvánosságra, hogy a Dollfuss-koalíció egyik tagja, a kis Landbund, amely már-már teljesen átértékelte a nemzetiszocializmushoz,

Visszatért Dollfuss.

a nyílt visszapártolás lényegesen eny-

Mussolini fasizmusa, miní progresszív megoldás

Starhemberg — mint már jeleztük — visszatért Rómából és azonnal tanácsot adott egyrészt a Heimwehr vezérkarának, másrészt az osztrák hivatalos politikai élet vezéreivel. Már a tegnapi jelenések is azt mondták, hogy az egyetlen megoldás csak az lehet, ha

Dollfuss lemond és a helyébe Starhemberg kerül, aki nem a hitlerizmust, hanem a mussolinizmust fogja Ausztriában megvalósítani.

De a híreket úgy a Heimwehr körében, mint a politikai élet befutottjai cáfolták még tegnap.

Ugyancsak cáfolták azt a hírt is, amely szerint Dollfuss kifáradt és ideges és így az a gondolat foglalkozik, hogy lemondjon. Lemondásának csak az az egyetlen aggályos momentuma, hogy nem tudja kinek a hatalmat átadni. Nincs más Ausztriában államférfi, aki garanciát ad arra, hogy úgy, mint Dollfuss, letör minden arra irányuló kísérletet, hogy Ausztriában akár a bal-, akár pedig a jobb oldali forradalom ragadja magához a hatalmat.

Mint most kiderült, mindkét cáfolat igaz volt.

Ugyanis szó volt arról, hogy Dollfuss visszavonuljon és való az is, hogy Dollfuss után csak Starhemberg következhet.

Az előzetes tárgyalásokon már odaérett a helyzet, hogy Dollfuss kénytelen lett volna visszavonulni és a hatalmat Starhembergnek átadni.

Fasiszta diktatúra, amelyben a diktátor nem fasiszta

Dollfuss valóban lemond, mint a birodalom kancellárja, de ugyanakkor Dollfust Miklós az ország diktátorává nevezi ki.

Dollfuss mint diktátor azután Starhemberg herceget kinevezi az ország kancellárjává.

Ez a megoldás logikus és biztonságosnak is látszik, mint Franciaország, mint Olaszország példáján át nézve, mert:

1. Ausztria nem kötötte le magát Németországnak,

2. Nem állította vissza a monarchiát,

3. Nem vette át a hitlerizmus társadalmi és politikai alapelveit,

4. Nem ad módot arra, hogy az Anschluss megvalósuljon,

5. Nem zárja ki a lehetőségét annak, hogy a Duna-konföderációban helyet foglaljon.

Ellenben:

1. Engedményeket tett a jobboldal felé,

2. Bevezeti a fasiszta korporációs államformát, amely a mai formájában a nyugati alkotmányoknál sem unszimpatikus,

3. És mindezek felett megtartja, mint feldönt és — diktátort Dollfust, aki ga-

hitette a hangulatot.

A Landbund vezetőségének nevében Winkler alkancellár ma közölte a nyilvánossággal, hogy

a Landbund visszatér a Dollfuss-féle Vaterländischer Fronthoz.

Ugyanezen alkalommal az alkancellár azt is közölte, hogy nemcsak a Landbund hanem az egész ellenzéki „nemzeti rendi front” is felhagyja eddigi orientációjával és beolvasd a hazafias frontba és így Dollfuss mögé sorakozik fel.

A megerősödött „hazafias front” ma a délutáni órákban nagy gyűlést tart, melyen Dollfuss beszédet mond.

Bécsben azt hiszik, hogy ezen a gyűlésen Dollfuss lényeges és nagyjelentőségű politikai kinyilatkoztatást tesz. Minden valószínűség szerint ma történik meg, hogy

Ausztria kancellárja lemond, hogy diktátorrá nevezhessék ki.

Mert lényegileg erről van szó.

ha a nyugati nagyhatalmak közbe nem lépnek.

A Nyugat ma féltékenyen vigyáz Ausztriára.

Párisban éppen úgy, mint Rómában tisztában vannak azzal, hogy amennyiben Ausztriát bekebelezi Németország és Bécsben is megvalósul a hitlerizmus államkormányzati rendszere, a németek keleti előretörését nem lehet megakadályozni.

Itt tehát, az utolsó pillanatban cselekedni kellett, mert különben Magyarország felé terjed a hitlerizmus tovább.

Németország az utóbbi hetekben a maga államkormányzati elveivel nemcsak Ausztriát nyugtalanítja, hanem Magyarországot is befolyásolja. Eppen ezért

a hatalmak nem tűrheték el azt, hogy Dollfuss egyszerűen elvonuljon és helyébe Starhemberg üljön,

mert bár Starhemberg és a Heimwehr e pillanatban szemben állnak egymással, még sem lehet annyira közel engedni a két államot egymáshoz, mint amilyen közel — legalább is ideológiailag — a fasiszta Ausztria és a hitlerista Németország kerülne.

Megoldás kellett tehát, amely biztosítja, hogy csak engedményeket kap a jobboldal, de nem kapja meg a teljes hatalmat és nem kapja meg Ausztriát olyan formában, hogy a kis osztrák állam ezután teljesen felszabaduljon úgy a francia, mint az olasz befolyás alól.

A megoldás formáját is megtalálták és az a következő:

rancia arra, hogy az állam belétele annál a mértékű, amelyet neki most engedélyeztek, nem fog jobban eljutni.

MEGJELENT A BARNA KÖNYV

Dollfuss elvonulása, helyesebben felfelé bukása előtt még egy utolsó gesztussal indokolja egyéves uralmát és egyben még utoljára hangulatot kelt a német hitlerizmus ellen, olyan formában, hogy megjelentette a régóta beígért hivatalos Barna Könyvet.

A Braunes Buch tegnap este valóban meg is jelent. A címe „Häckerkreuz gegen Oesterreich” (Horogkereszt Ausztria ellen). A könyv mindenekelőtt okmányok alapján rámutat arra a heroikus küzdelemre, amelyet Dollfuss 12 hónapos uralma alatt lefolytatott. Nemcsak a küzdelmeket világosítja meg a Barna Könyv, hanem az elért eredményeket is.

Okmányokkal igazolja, hogy a német nemzetiszocialista propaganda és terror ebben az évben Ausztriában 66 politikai gyilkosságot és gyilkossági kísérletet követett el.

és meggyőzően igazolja, hogy ha Dollfuss ennek az áramlatnak ellent nem állott volna,

Ausztria ma a legvéresebb polgárháború harcaiban állana.

Ez a kis önigazolás kellett még, mielőtt Dollfuss nyeregbe ültette Starhembergét úgy hogy azért az egyik kantár szarát ő tartsa.

Nagyon kétséges természetesen, hogy ez a teoretikusan elképzelt „kétdudás” rendszer a gyakorlatban hogyan válik be.

A népek és nemzetek hamar felejtene, de azt még nem felejtették el, hogy hat hónap pal ezelőtt Papen magához emelte Hitlerét úgy, hogy egyik kerékkötőjének odavette Hugenberget, a másik kerék mellé odaállította Neurathot és ma, hat hónap után, úgy áll a helyzet, hogy Hugenberg és Neurath nem számítanak többé és Papen maga is amolyan ötödik kerék.

Nagyon kérdéses, vajjon a fasiszta korporációs rendszer megáll-e Dollfuss vezetésével és megelégszik-e azzal a Starhemberggel, aki német, de azért Itália felé kacérkodik.

A rózsaszínű happy endbe tehát keserű ízek tolokodnak.

Pertinax ma nyíltan fel is teszi a kérdést Paul Boncournak:

1. Első kérdésem, — mondja, — megtörtént-e minden intézkedés odaponatkozólag, hogy a nemzetiszocialista uralomra jutást Ausztriában megakadályozzák?

2. Helyesnek tartja-e a francia külügym-

Válasz Amerikának

Japán 42 új csatahajót épít

Tokió, szeptember 12

A hadügyminisztérium és tengerészeti minisztérium mai együttes ülésén elhatározták, hogy

a japán haditengerészet részére újabb 42 csatahajót építenek.

Japán ezzel az újabb hajóépítéssel választ akar adni Amerikának, amely — mint ismeretes — Japánnak azzal a követelésével szemben, hogy csökkentse haderejét, úgy válaszolt, hogy újabb 38 hadihajót építtetett.

Einstein cikket írt arról, hogy a mai német rezsim ellen még ő is hadba vonulna

Páris, szeptember 12

Az egyik belga lapban Einstein cikket írt, melyben a többek között kifejti, hogy hajlandó volna abba a belga-francia hadseregbe, amely Németország ellen vonulna, akár önkéntesként is belépni.

A lap szenzációs híradása tekintetét enged a németellenes hangulat népszerűsége és abba az elkéseregettségbe, ahogyan az emigráltak ma Németországot illetőleg vélekednek. Einstein, az ismert fizika is

szívesen és önként csatlakoznék ehhez a hadsereghez, amely a mai Németország ellen vonulna!

Szinte hihetetlen, hogy Einstein ilyen hangra ragadtatta magát, de amennyiben mégis így nyilatkozott volna, el lehet képzelni, milyen lelki és fizikai megaláztatás kétségbeesett hangulatában él ma Einstein, aki megfeledekzik még arról is, hogy ő a világ egyik legmélyebben érző és legkomolyabb érvekkel hadköző — pacifistája.

Hírek a Harmadik Birodalomból Tatárescu és Rosenberg

Berlin, szeptember 12

Rudolf Hess, Hitler helyettese ma rendeletet bocsátott ki, amely szerint különböző kommunista és marxista beszámolókat arra akarják rábírní a nemzetiszocialista párttagokat és a rohamosztagek legénységét, hogy a Németországban tartózkodó idegenekkel szemben erőszakosak legyenek és így alkalmat adjanak arra, hogy a külföldi államok Németország ellen diplomáciai fellépésre kényszerüljenek.

Hess rendeletében kimondja még, hogy

amennyiben akár a párttagok, akár pedig a rohamosztagek külföldiekkel szemben erőszakoskodnának, nemcsak súlyos büntetésben részesülnek, hanem a pártból is kizárják őket.

Ugyanakkor megtiltja Hess hogy pártgyűlésekre az egyes párttagozatok vezetői idegen állampolgárokat és önként idegen államok diplomáciai képviselőit meghívják anélkül, hogy erre a legfőbb pártvezetőség engedélyét előzőleg kikérnék.

Ide tartozik az a jelentés is, hogy a romániai nemzetiszocialista mozgalom vezetője, Tatarescu volt ezredes Berlinbe érkezett és hosszabb tárgyalásokat folytatott Rosenberg Alfréddal, a nemzetiszocialistai párt külügyi hivatalának vezetőjével. A tárgyalások eredményéről nem adtak ki jelentést.

CROMWELL

Irta: LIGETI ERNŐ

Egy német lapban terjedelmes cikket olvasok arról, hogy most van Cromwell a lordprotektor halálának kétszázhetvenötödik évfordulója. Nem vagyok hajlandó beugrani még a szabályosan kikerekített centennáriumnak sem, de egy kicsit elmélkedni Cromwellről még akkor is időszerű, ha naptárszerűleg reá emlékezni időszerűtlen is.

Cromwellről ugyanis azért irnak ma oly bőbeszédűen, mert az új-kor történelmének ez a legnagyobb diktátora egy kicsit Hitlerre emlékeztet. A világháború utáni korszakban több diktátorral ismerkedtünk meg, ugyiszlván a diktatúrák szezonját éltük. Kemál és Lenin kezdték meg az újrendszerű kormányzást, kopirozták kicsiben Görögországban, Albániában, Spanyolországban, Lengyelországban, magasabb rőptöt mutatott Olaszországban, de legabszolútusitkusabb Németországban. Éppen a minap mondotta a nürnbergi felvonuláson Dietrich, a sajtófőnök, hogy Hitler személyisége: mítosz, logikusan meg nem érthető valami. Ilyen nyíltan egy forradalom belső természetének irracionális voltát még egyetlen diktatúra sem merete bevallani. Nos, ez az: a német forradalom a vallások totalitására törekszik, csalhatatlansági dogmát hirdet és tömeghisztériájában emberfölköti emberré avatja a Führert.

Cromwell forradalma is vallásos volt. De ahogyan ma, úgy Cromwell idejében is, nem Cromwell Olivér az érdekes, hanem azok, akik hittek benne. Anglia nagy történelmi írója, Macaulay, monumentális történelmi könyvében részletesen leírja ezeket a szélsőséges puritánokat, ezeket a „komor és szilaj” lelkeket, akik máról holnapra nemcsak a históriának, de a tényleges vallásnak is meg akarták fordítani a szekeret. Ezek — ellentétben Hitler puritánjaival, akik az új- és az őstestamentumot egyformán tagadják, — csak az új testamentumot vetették tűzre, de testestől, lelkestől bemenekültek az őstestamentum rejtélyes világába. Szakítva az angol jogrendszerrel, a törvénytudomány átvit a mózesi szabályokban keresték „A próféta — írja Macaulay — ki egy fogoly királyt darabokra vagdalt, a pártitűt vezé, ki a királynő vértékébe adta, az uszony, kit lekötött hite a keleti vendégjogok megszegésével, menekvő özösvetéseinek, amikor éppen asztalánál evett, szőget üt vala a fejébe, megannyi példáló állítottak fel a fejedelem és főpapok szarnoksága alatt szenvedő keresztények előtt. A puritánoknak tilos volt a piának, a fákra koszorút aggatni, egy jóbarát egészségéért inni, selymet röpitni, szarvasra vadászni, keményített fodrot viselni, longorán játszani, a Tündér királynőt olvasni” — mondja Macaulay más helyen. Az angol puritánt, ha nem is viselt barnu inget, vagy más egyenruhát, messziről meg lehetett ismerni sima hajjáról, felforgatott szemféhérről, komoly ünneplésszerű, beszédének orrhangjáról, sőt különös szokásokról. Ezek az independentek, miután kivégeztették a királyt, egy furcsa közvéleményeséget létesítettek, később annyira mentek, hogy a királyi gyűjtemény minden képét, amely Jézust, vagy a szüzanyát ábrázolta, elégették, minden májusfát kivágattak, a színészeket megkorbácsoltatták. Egy Mugleton nevű szabó korcsmáról-korcsmára járt, és sörözés közben mindenkit örök kinokkal fenyegetett, aki nem akarta elhinni, hogy a legfőbb lény csak hat láb magasságú s hogy a nap éppen négy mérföldnyire van a földtől. Fox György pedig a hagyományos angol grammatikát rendszabályozta meg, mondván, hogy a keresztény őszinteség megsértése, ha az egy személyt többes számú névmással jelölnek meg. Egy szóval: a puritánok forradalmán lehet legjobban tanulmányozni, hogy hova vezet a miniszt megváltoztatni akaró téboly, ezen a forradalmon mérhető fel az emberi butaság nagysága és a józanság ereje is, amely később vezérével együtt eltemeti a cromwelli forradalmat.

Valóban igazuk van azoknak a német publicistáknak, akik a puritánizmust a hitlerizmus, az SS rohamcsapatokat Cromwell zsoldosaival, a világ oregelvéntőbb hadseregével mérik össze. Igazuk van és még sincs igazuk. Mert csak a fanatizmusban találkoznak egymással.

Percenként 600 lövés

Elkészült az osztrák gépfegyver-csoda

Bécs, szeptember 12

A Wiener Allgemeine Zeitung jelentése szerint Düsseldorfban lázasan dolgoznak egy új gépfegyvertípus szeria gyártásán. Az új modellt „Stange S. II. 26”-nak hívják. Az új gépfegyvernek az eddigi jelentések szerint hihetetlen ereje van.

Ezt a géppuskát a legnagyobb titokban gyártják. Nemcsak arra vigyáznak, hogy a gyártási titok ki ne derüljön és arról a külföldi katonai hatalmak tudomást ne szerezzenek, hanem arra is, hogy a belföl-

di lakosságnak se sikerüljön a gyártás titkait megtudni. Az új gépfegyver egy osztrák mérnöknek, Stangének a találmánya, aki a találmányt a rajnai acélműveknek adta el.

Mindössze annyi szivárgott ki a nyilvánosság elé, hogy a gépfegyver hirtelensége 2000 méter, lövedékének terjedési sebessége másodpercenként 740 méter és percenként hatszáz lövést tud másodpercenként tíz golyót adni.

A gép súlya mindössze nyolc és fél kiló.

Könnyfakasztó bombával dolgoztak a bukaresti rablók

Sikertelen amerikai stílusú támadás a villamoson

Bukarest, szeptember 12

A bukaresti betörők ugylátszik tanultak az amerikaiaktól. Tegnap a város kelős közepén könnyfakasztó bomba segítségével kíséreltek meg rablótámadást. Késő délután a 16. számú villamoson történt a merénylet. A kéttagú rablóbanda a Burei-utcában lépett akcióra. A kocsi belsejében, könnyfakasztó bombát dobtak el. Mind a két szeméthez kapott és az utasok zsebkendőt szorítottak szemükhöz. Egy ember, aki pénzzel tömött kizitáskát szorongatott nem törődve a könnyfacsaró gázzal, továbbra is vadul szorította magához táskáját és ellentállt a rablási kísérletnek. Közben a kocsi vezetője és kalauz, akik a peronon tartózkodtak, rátámadt a merénylőkre, akiknek azonban sikerült leugraniok és nyomtalanul eltűnniök.

A vizsgálat megindult. Nyilvánvaló, hogy a két rabló tudott róla, hogy az egyik utasnál tömött pénztáska van és ezért a dus zsákmányért történt a támadás, amely azonban meghiúsult.

A merénylők egyike katonaruhában volt. A nyomozás a modern gangszterek után lázasan folyik.

Ballada Sáska Gerő szászrégeni adótisztről,

aki „irredenta és az állam ellen dolgozik”

Szászrégen, szeptember 12

Sötét és megrázó ballada ez. Nehéz szavakat találni és nehéz a szavakat mondatokba fenni.

Szavalókórusokat kellene szervezni. Zenekisérettel lehetne csak valahogy elzokogni ezt a történetet, amely mai sors, szörnyű sors, kisebbségi ember sorsa, akiknek — ugylátszik — végleg tilos az élet.

Sáska Gerő a szászrégeni adóhivatalban dolgozik, mint tisztviselő.

Nincs baj vele.

Jól beszél románul és jó tisztviselő is.

Egy szép napon, Sáska Gerő nem is tud semmiről, közlemény jelenik meg róla a hivatalos lapban.

A Monitorul Oficialban.

Nem előléptetés, ahogy várni lehetne.

Ugyancsak Macaulay említi, hogy amikor a rojalisták ismét uralomra kerültek, maguk is kényszerültek elismerni, hogy az elbocsátott harcosok a becülletes ipar minden ágában többre mentek más emberekkel, hogy közülök egy sem esett tolva, vagy rablás vádjába, egyet sem hallottak alamizsnát kérni s ha valamelyik pék, kőműves, vagy nyerges szorgalma és józansága által figyelmet ébresztett, az igen hihetően Olivér régi katonái közül való volt.

És a történelmi röntgenfényről átvilágítva ez a Cromwell is egy kicsit más volt, mint a németek Olivérje. Szocialista forradalmár, aki a maga módja szerint Morus és Bacon utópiájához hasonló jövő államáról álmodozott. Katonának, hadvezérnek is nagy volt, úgy verte a spanyolokat és a hollandusokat, mint a repát. Belátva újítási terveinek hibáit is, hatalmának birtokában vissza akarta állítani a régi alkotmányt, mert észrevette, hogy a népnek ez kell, nem a hivatás által tüzzel-vassal ajánlott ugynevezett „szabad közvélemény”. De mint minden tulzó forradalom, ő is foglya volt forradalmának és alkalmazkodni kellett a forradalom logi-

Söt.

151916 sz. állati pénzügyminiszeri rendelet Sáska Gerőt felfüggeszti állásából.

Miért? Miért?

Ez is ott áll a hivatalos lapban: „Irredenta és az állam ellen dolgozik”

Sáska Gerőt haza küldik a hivatalból a nélkül, hogy előzetesen eljárás, vagy fegyelmi folyt volna ellene. Valami ilyen, ahogyan az a hivatalokban szokás.

Miért? Miért?

Szegény Sáska Gerő tagja a református dalegyletnek.

De ezenkívül néhány működő előadásban is részt vett.

Ezért.

Irredenta és az állam ellen dolgozik.

Ugyebár, ezt a dolgot már nem volna szabad megírni.

Csak szavalókórus. Tömegsírámok. Jaj, szavak, amelyeket sokan egyszerre kiáltanak.

Repülőnap Temesváron

Temesvár, szeptember 12

Vasárnap Temesváron repülőnapot tartottak, amit óriási érdeklődés kísért. A repülőnapon a román kereskedelmi repülés egyik vezetője is megjelent, aki elmondotta, hogy Temesváron rövidesen légi kikötőt létesítenek, amely azután belekapcsolódik az Arad—Craiova—Radauti és

Konstanca—Bukarest—Temesvár—Belgrád—Zágráb—Trieszt közötti nemzetközi vonalba. A két legijarat állítólag már jövő év elején megindul.

Kinevezték az új spanyol kormányt

Madrid, szeptember 12

Jelentette a B. L., hogy Azana miniszterelnök a maga és kormánya nevében beadta lemondását. Az elnök a lemondást elfogadta.

Ma megtörtént az új spanyol-kormány kinevezése. A kormány elnöke Lerroux radikális párt vezére.

Kitették a 90 százalékos rokkantat az ideggyógyintézetből, aki az éhségtől összeesett

Kolozsvár, szeptember 12

Muresan Stefan, kétgyermekes nagybányai gépész, vasárnap a „Marianum” épülete előtt összeesett. A szerencsétlen embert, akit 4 hónappal ezelőtt az ideggyógyászati klinikára szállítottak, kitették, mert nem tudott fizetni. Azóta nem evett és így az éhség leverte a lábáról. Utiköltséget a klinika nem hajlandó utalni, mert neki sem fizet az állam. Muresan különben 90 százalékos rokkant.

Lord Grey holttestét e'getik

London, szeptember 12

A Reuter ügynökség jelentése szerint Lord Grey, Anglia háborús külügyminiszterének holttestét Darlingtonba szállították, ahol a holttestet elhamvasztják.

A koporsón mindössze egyetlen fehér virágcsokor volt, amelyet a család tett halott koporsójára.

A koporsót a pályaudvarra csak a család tagjai kísérték el. Ezen a temetésen a politikai vagy diplomáciai világ egyetlen képviselője sem vett részt. Általánosan kívánja a temetést Lord Grey végrendelete.

— Gyomor-, bél- és anyagcserebetegségeknél a természetes „Ferenc József” keserűvíz az emésztőszervek működését hatékonyan előmozdítja s így megkönnyíti, boldogítja a táplálék anyagok a vérbe kerülését.

mindenütt és valamennyiszer, ahányszor egy magasabbrendűnek hitt erőszak nem bír el értelem és a szellem kutató bűnösödését elnyomják. Am emlegessék meg a maradhatatlan parallelekkel a cromwelli forradalmat, de emlegessék úgy, ahogy az lezárult: vészes összefüggéseiben, rettenetes tulzásaiban, kimenetelének minden bizonnyal részletében, következményeiben. Itt idézik az első felvonást, ne feledkezzünk meg a shakespearei ötödik felvonásról sem. A nagy tanulásról: Olivér katonakalodába tétették a hegedősöket, de élet és szabadság zeneszerszámai idővel tulharsogtak a ledöntött májusfák reszgó sóhajtozásait.

A FRANCIA ÁLLAM GYÓGYFORRÁSAI

VICHY CELESTINS

Vese- és hólyagbántalmak, köszvény, cukorbetegség, artritizmus gyógyítására

VICHY GRANDE GRILLE Májbajoknál és epebántalmaknál.

VICHY HOPITAL Gyomor- és bélbántalmak esetében.

Vezérképviselő: FILIPPE FANKELSTEIN, București, Strada Câmpineanu 20.

Az idegen és a brassói autóbussz-koncessziós

Lámpával kell keresni manapság egy brassói kirándulót, aki autóbusszon utazik a hegy lábáig és nem tartóztatja fel a csendőroket. Egyelőre még csak tartunk, hogy feltartóztatják a kirándulót, lehet, hogy egy néhány hét alatt jutunk, hogy letartóztatják.

Ennek a városnak nemcsak sportja, hanem kényérkeresete is a kirándulás. Hanem a pincér és a kápos, hanem a kereskedő és az iparos is a kirándulóból él. A polgárok zöméről, akik lakbérüket a városi hónapok albérléséből fizetik, ne is beszélünk. A kiránduló itt annyit jelent, mint Kubában a cukor, Hollandiában a kávé, Dániában a sajt és Csehszlovákiában a posztó.

Az egész világ azért verekszik, hogy a nemzeti portékáját vegyék és vigyék és adják. Brassóban az a helyzet, hogy elvesszük a kirándulókat. A nyaraló idején és a hegyek közé megy kirándulni. Így, elméletben, nagyon szépen hangzik, de gyakorlatban azt jelenti, hogy ha véletlenül alkalmi autóbust fogott ki, akkor valahol, valamelyik csendőrőrsön, tartóztatják.

A tömösi-szoros gyönyörűségét csak az észlelheti, akár Bukarestből, akár Konsztantinából jött, akár Erdély északi csúcsáról, akár a külföld valamelyik füstös városából, aki szeri és tudja, hogy melyik koncesszionált autóbussz és melyik nem.

Mindenki más a csendőrőrsre megy ahelyett, hogy a Nagykőhavas menedékházában inná meg ebédutáni feketéjét.

Lehetetlen állapotok ezek, de el kell ismerni, hogy jogszabályi állapotok. Az ország törvényei írják elő, hogy csakis koncesszionált autóbusszok közlekedhetnek az országúton és ez így rendjén is van.

Rendjén van az országban, de nincs rendjén Brassóban.

Brassóban elég a koncesszionált autóbussz ősszel és tavasszal, de nem elég télen és nyáron. Ilyenkor az idegenek tömege menni akar a hegyekre és nem akar menni, ahogyan a koncessziós autóbussz menetrendje parancsolja, hanem úgy, ahogyan kedve, szándéka és a pénze kívánja.

Ezről megfeledeztünk. Arról ugyan, hogy nem mi diktálunk az idegennek, hanem a pénzért idehozza, hanem az idegen parancsol nekünk, akivel szemben csak egy kötelességünk: az idegens becsülettel, tisztességgel és udvariassággal ki kell állni, hogy — „máskor is legyen szemcsénk”.

Amíg az autóbusszok koncesszionálásának joga a vármegyei prefektusok hatáskörébe tartozott, minden rendben volt. Minden prefektus ismerte a saját vármegyeje útjait és ismerte a saját vármegyeje közönségét is.

Tudta, hova mennyi kocsi kell és mi és hogyan.

Brassót nem lehet az országos átlagra állító törvény keretei közé beakasztani. Brassó kivétel, mert két Brassó van: Schullerje, Nagykőhavas, Bucsecse, királyköve nincs az országban. Itt a miniszter, aki Bukarestben szabályszerűen egy kaptafára koncesszionált, bármilyen igazságosan és jogosan jár is el, nem igazságot tenni. Itt speciális adottságok és körülmények vannak, amelyeket meg kell nézni a városnak és a megyének. Sajnos, nem tudja megkülönböztetni a kezéből azt a jogot, hogy az autóbussz közlekedés mikéntjét ő határozza meg.

A megye bizonyára úgy határozna meg, ahogyan a nyaraló és a kiránduló parancsolja, ezzel szemben a miniszter úgy dönt, ahogyan a törvény rigmusa előírja. A törvény itt nem felel meg. Itt a törvény az idegen, akit ki kell szolgálni.

Chelyett a nyaralót feltartóztatják és ha el, letartóztatják, ezzel szemben a törvénynek elég tételt. Sajnos, a törvényből nem lehet megélni, de a nyaralóból igen.

Tessék választani: vagy nyaralója lesz nek a városnak, vagy rend lesz a koncesszionált autóbusszok és a koncesszionált alkalmi járművek háborújában.

Egyelőre az a helyzet, hogy lepakolják a utasokat és szövik innen a kirándulót, a lepakolás addig tart, amíg egy szék van a pénzért és jókedvű Brassóba húzó meg tudja a dolgot, megemeli a kaptafát és tiszteltet, de keserűen és idegen közli a tekintetes törvény, hogy:

— Ég velük, uraim! Nekünk Örökösökkel elégünk volt. Végeztünk!

Az ügyészség lepecsételte és bezárta a brassói liberális demokraták klubját

A sorozatos hatósági figyelmeztetés ellenére is zavartalanul folyt a klubban a hazárdjáték. Ha nem lehet kártyázni, nem kell a politika

Brassó, szeptember 12

A brassói rendfenntartó hatóságok, élükön Radu Pascu főügyessel, a miniszteri felsőbb rendeletnek eleget téve, valóságos irtóhadjáratot indítottak a Brassóban oly veszedelmes mértékben lábrakapott hazárdjátékok kiirtására.

A harc azzal kezdődött, hogy három brassói klubban, amelyekről kiderült, hogy közönséges játékbárlangok, rajtaütésszerűen razziát tartottak, amelynek során a három klubban hatvanöt embert csíptek rajta hazárdjátékokon.

Az ügyészség a rajtakapott játékosok ellen eljárást indított, ugyanakkor figyelmeztette a klub tulajdonosait és a játékosokat egyaránt, hogy a belügyminisztérium rendelete értelmében a szerencsejáték üzése a legszigorúbban tilos. Ugy látszik azonban, hogy ez a hatósági figyelmeztetés nem sokat használt, mert a játékosok, valamint a klubtulajdonosok ellen megindult eljárás ellenére is tovább folyik a szegény emberek kifosztása és a játékoshajlamuk bűnbosorlása.

Radu Pascu főügyész előre bejelentette igéretéhez híven, a szerencsejátékok kiirtására megindított programját végre is hajtotta.

Szombatról vasárnapra virradólag, hajnali fél négy órakor Radu Pascu főügyész a rendőrség embereinek kíséretében megjelent a Fekete-utcában lévő demokrata klubban. Itt gyülekeztek Florescu volt igazságügyminiszter „politikai hívei”. Itt is rajtaütésszerűen razziát és házkutatást tartottak. A hatósági

közegek váratlan megjelenése a klubban általános megrökönyödést keltett, annál is inkább, mert azt hitték, hogy az egy héttel ezelőtt tartott razzia után most szabadon folytathat a hazárdjáték.

A razziának meglepő eredménye lett. Legizagoltabbak összesen 19 kártyást, közöttük egy brassói szabónót is. A játékosok zsebei tele voltak zsetonokkal.

A főügyész a játékosok igazolványait elszedette, a klubot pedig, amely ezúttal másodszor bizonyult veszedelmes kártyabárlangnak, a rendőrség segédletével kiürítette, majd lepecsételtette.

A klubban talált egyének ellen eljárás indul. Érdekes, hogy a klubban most is jórészt szegény embereket találtak, akik egész heti keresetüket rakták a kártyára.

A főügyész erélyes eljárásának azonban a razzia sikerén felül is jóval nagyobb eredménye mutatkozik. Hétfőn délelőtt ugyanis a „politikai” klub tulajdonosai megjelentek az ügyészségen és bejelentették, hogy

a klubot bezárják, mivel kártyajáték nélkül képtelenek azt fenntartani.

Kiderült, hogy ezeket a klubokat nem a pártbívek tartják fenn és nem is politikai célokból alakultak, hanem azért, hogy játékbárlangokul szolgáljanak a politika köpenyge alatt.

A Florescu-féle kártyaklub bezárásával Brassó, egy veszedelmes kártyabárlangtól szabadult meg.

Megleste a betörőt és rázárta az ajtót egy brassói cipésmester

Brassó, szeptember 12

A brassói rendőrségen előzetes letartóztatásba helyezték Máté László munkást, akit pont abban a pillanatban fűltek le, amint egy derestyenti cipőüzletben lopni akart.

Máté Lászlót izgalmas körülmények között fogták el. A cipészüzlet tulajdonosa, Vajda József már napokkal ezelőtt tudomást szerzett arról, hogy betörést terveznek üzletébe. Egy este megfigyelte, hogy az üzlet körül gyanús alak ólálkodik. Közlebb ment az alakhoz, akiben felismerte Máté László közismert munkakerülő, aki már éveket ezelőtt egy izben kifosztotta üzletét.

A cipésmester tehát résen volt Délben, amikor bezárta üzletét, ahelyett, hogy hazament volna,

lesbeállott és várta a betörőt.

Hétfőn a várakozás eredménnyel járt.

A déli órákban rendes szokásához híven bezárta az üzletét, majd lesbeállott. Mintegy tíz perc múlva megjelent Máté László, óvatossan körülnézett, majd belépődött az udvarra, ahol felnyitotta alkulcsal a cipőüzletbe vezető ajtót és besurrant az üzletbe.

A cipész utánament és egy hatalmas lakkal Mátéra zárta az ajtót, majd elrohant és rendőrt hívott, akinek segítségével a kelepcebe került tolvajt lefűllették.

Az üzletben hatalmas csomagot találtak, amit Máté pakolt össze magának. A betörő kihallgatása során azzal védekezett, hogy mindössze csak egy pár cipőre való bőrt akart lopni. Védekezése azonban nem sokat használt, mert mint tettenért tolvajt átkísérték az ügyészségre, ahol eljárás indult ellene betöréses lopás miatt.

Érdekes őskori leletek a Csigahegyen

Két brassói régész eredményes kutatásai

Brassó, szeptember 12.

Brassó városának óriási jelentőségű, tudományos szenzációja van. A dolog részletei még nem egészen világosak, de a rendelkezésre bocsátott adatok olyan felbecsülhetetlen értékű geológiai leletek számolnak be, amelyek abban az esetben, ha a megindult kutatások sikerrel végződnek, Brassót az egész tudományos világ érdeklődésének központjába helyezik.

Arról van szó, hogy a brassói Csigahegyen két helybeli régiségkutató, névszerint Deutsch Henrik likörgyáros — akinek harminc évre visszatekintő régiségkutató működését tudományos körökben jól ismerik és nagyrabecsülik s akinek a legfőbb érdeme a barcasági múzeum magas színvonalára emelése — és Deutsch Gyula drogériatulajdonos, a földréteg alatt olyan jelekre bukkantak, amelyek arra engednek következtetni, hogy ott valamikor emberi telepítések voltak. Albrich brassói erdőfőmérnök engedélye alapján megindult ásások szenzációs meglepetésekkel szolgáltak. A csigahegyi sziklatéregben barlangi medve fejét, oldalbordáit, hátgerincét, lábát, vállcsontját kaparta fel az ásó. Tekintettel arra, hogy ez az állat csak ember közelében élt, ez a lelet arra utalt, hogy itt valamikor ősember vitte furcsa, ismeretlen életét.

Találtak még egy minden felírás, rajz, vagy beírás nélküli edényt, ami szintén csak ősemberhez tarthatott.

A leleteknek azért van óriási jelentőségük,

mert abban az esetben, ha sikerül az ősember csontjait is megtalálni, ez az emberpéldány tízezeréves, tehát az ősember legfiatalabb típusa s így a legnagyobb fejlődést mutató példány. Ilyen koru ősember-lelet nem volt még Európában, tehát könnyen megmagyarázható az a lázas munka, amellyel a két kutató az ősember maradványait keresi.

Brassó egész környéke vet fel ilyen meglepetéseket, a körbenfogyó hegyek sziklatéregai a tudományos kutatások óta mindig szolgálnak valami újjal, emberi, állati csontok kerülnek fel a fényre, megborzasztva, elámitva a mai keresőt.

★

Szó van arról, hogy külföldi tudóst hívnak a csigahegyi leletekhez, aki kétségtelenül megállapítja majd a talált csontok korát és eredetét és irányítani fogja a további kutatásokat.

A nemzetközi megértés jegyében

MAGYAROK

írták,

BUKAREST

legnagyobb színészei alakítják,

BUDAPESTEN

készítették,

ROMÁNUL

beszél az évad legnagyobb filmje:

KISÉRTETEK
VONATA

Főszerepekben:

TONI BULANDRA és G. STORIN.

kat. Csak ebben az esetben kerülnek nyilvánosságra majd a felfedezés pontos részletei, hogy hasznos és általános érdeklődés közepontjába helyezték Brassó városát.

Értesüléseink szerint a westfáliai Hagenből való Dannert egyetemi tanár, aki varázsvesszős kísérleteiről híres és aki szeptember 14-én a Honterus-aulában előadást tart a földi sugarakról, szintén élénken érdeklődik a lelet iránt.

(— s. e. —)

A brassói tisztviselők még most sem kapták meg augusztusi fizetésüket

Brassó, szeptember 12

A brassói állami és közhivatalokban általános levertség észlelhető, mert a tisztviselők még a mai napig sem kapták meg augusztus havi fizetésüket.

Madgearu pénzügyminiszter szombati brassói látogatása során figyelmeztették erre a tarthatatlan állapotra. A miniszter megígérte, hogy „intézkedik”. Brassó semmi mást nem kér, minthogy a brassói adófizetők pénzéből fizessék ki a brassói és brassómezei nyugdíjasokat és tisztviselőket és ne vigyék az egész pénzt Bukarestbe.

Megverte a rendőrt, mert nem engedte, hogy a királyt megnézzék

Különös ügyben indított eljárást a brassói rendőrség. Az eset főhőse Munteanu Ernő vasutas, aki a brassói királynapi alkalmával szintén kísért, hogy megnézzék a királyt és a diszmenetet. Azon az útvonalon azonban, ahol a királyi autónak kellett végigrobbognia, a rendőrség a rendbiztosítása érdekében kordonti vonatot. Munteanu ugylátszik, nem sokat törődött a kordonnal, hanem mindenáron az utastere akart kijutni, hogy innen, tehát egész közlelől láthassa az ünnepi eseményt. A vasutat az egyik kordont álló rendőr visszalökte a járdára. Erre Munteanu éktelen dühbe gurult és alaposan elverte a rendőrt. A vasutas ellen hatóság elleni erőszak miatt indult meg az eljárás.

A városháza gyásza

Tegnap este Bártos Andrej, a vármegyei háza irattárának vezetője egy operáció következtében meghalt. A volt tisztviselőnek súlyos rákja volt, úgy, hogy az orvosi beavatkozás már nem segíthetett rajta.

Munkásbaleset

A Brán Bertalan favállalat alkalmazásában dolgozó Lebovics Lajos munkás kezét elkapta tegnap egy gép. A munkás súlyosan megsérült. Kórházba szállították.

Lux-Mozgó, Brassó

Ma!

Kedden premier

Ma!

Ralph A. Roberts, Ida Wüst pompás katonavigjátéka

Parancsára, Őrmester ur

2 óras kacagás

A szovátai felvonulás döntő jelentőségű lehet

Mihalache pénzügyi állásfoglalása nem fedi a kormány álláspontját

Bukarest, szeptember 12

A maniupárti képviselők értekezlete kedden ül össze Szovátán. Noha az értekezleten Maniu személyesen nem jelenik meg, kétségtelen, hogy ez az összejövetel a politikai élet legnagyobb, esetleg sorsdöntő eseménye.

A Maniu-csoport már meg is állapította a szovátai tanácskozás programját, amely a következő négy pontból áll:

1. A kormány tevékenységének értékelése és az alkotmányosság utja kérdés.
2. A pártklub szolidaritása Maniuvál.
3. A Maniu személye elleni vádalkalmak, amelyekről nem áll távol néhány aktív miniszter sem.

4. A Boilă-féle akció, a kizárások kérdése és az ellenakció.

E programból kitetszik, hogy a maniulisták hatalmas ellenőrkésre készülnek.

A szilágymegyei tagozat határozati javaslatot fogadott el, amelyben kötelezi a megyének mind a hét képviselőjét és prefektusát, hogy Maniu állásfoglalásának megfelelőleg viselkedjenek.

A Bukarestben lakó erdélyi románok nevében vasárnap küldöttség jelent meg Maniunál, akivel közölték, hogy a Bukarestben lakó erdélyiek a Maniu-csoport álláspontját képviselik.

Hírek szerint a szovátai találkozóon megjelenik Pop Csicsó István, a kamara elnöke is. Más hírek szerint Pop Joan, bel-

ügyi államtitkár, a nemzetipárt kiemelkedő tagja a Vajda és Maniu között ki-tört konfliktus folyamánaképpen lemond állásáról és szintén megjelenik Szovátán. A temesmegyei tagozat nevében Bocu Sever elnök szintén elküldötte a csatlakozó nyilatkozatot.

A KORMÁNY ÉS MIHALACHE

Mihalachenak a lej leértékeléséről szóló nyilatkozata, mint lapunk más helyén meg is írtuk, rendkívüli feltűnést váltott ki Bukarestben. A kormány felhivatalos nyilatkozatot tett közre, hogy a nyilatkozat teljesen magánjellegű és a kabinet nem szándékozik pénzügyi politikájától eltérni.

Rákosi Máttyás

volt kommunista népbiztos, rövidesen szabadlábra kerül és Oroszországba toloncolják

Budapest, szeptember 12

A „Reggeli Ujság” értesülései szerint, Rákosi Máttyás, akit 1927-ben kommunista tevékenységért 8 és fél évi börtönbüntetéssel sújtottak, az igazságügyminiszterhez kérvényt intézett. Rákosi előadta kérvényében, hogy büntetését a szegedi csilagbörtönben töltsi, ahol védőn viselkedik. Erre való tekintettel a hátralevő büntetés elengedését kéri.

Az igazságügyminiszter helyt adott a kérelemnek. Rákosi még a hónap folyamán szabadlábra kerül, minthogy azonban orosz állampolgár, Oroszországba toloncolják.

Szendrey már programot is adott Aradon

Arad, szeptember 12.

Az aradi színház sorsa már a város szempontjából is eldőltnek tekinthető. Miután az aradi magyar társadalom Szendreyt jelölte, ezt a városnál is bejelentették. Botiuc Elek dr. polgármester kijelentette, hogy a magyarság álláspontját tiszteletben tartja és egyben ígéretet tett arra nézve is, hogy a színházat teljesen rendbe hozatja.

Id. Szendrey Mihály, az új „régiszinigazgató” már programot is adott. Kijelentette, hogy társulata konzorciumos lesz, bérletet azonban nem gyűjt, nehogy előfordulhasson, hogy ne tudja azokat „lejátsszani”. Lehetséges, hogy a színház rendbehozataláig, amennyiben Temesvárt megkapja, ott játszik és a szezont is ott kezdi. Temesvárt egyébként együttesen Fekete Mihály és Ilász Aladár is megpályázták.

Itt említjük meg, hogy Szendrey nyári állomáshelyéül az idén még Marosvásárhelyt is meg akarja szerezni.

Konferenciák a Balkánon

Belgrád, szeptember 12

Ma reggel kezdődött meg Belgrádban a nemzetközi orvos-kongresszus. A kongresszus román, görög és török vendégei már vasárnap este megérkeztek, a többi résztvevőket hétfő reggelre várják.

A kongresszusnak különös érdekességet ad az, hogy az orvoskongresszuson politikáról is szó lesz, amennyiben az orvoskongresszus állást akar foglalni balkáni népek politikai uniójának kérdésében is. Az előzetes tárgyalás olyan kedvező mederben haladt előre, hogy számolni lehet a balkánközi egyezmény aláírásával is.

A másik balkáni konferencia sorsa sokkal rosszabbul áll. Mint ismeretes, szeptember 15-én kellene összeülni Isztambulban a balkáni államok politikai értekezletének, de ennek az értekezletnek álláspontját október végére tolják el. A tö-

rök távirati ügynökségek ma adják ki az elhalasztásról szóló jelentésüket és a halasztást azzal indokolják, hogy az értekezletre meghívott politikusok egyrésze nem ér rá arra, hogy Isztambulba utazzék és ezért az értekezletet hat héttel el kellett halasztani.

A halasztás indoka nagyon gyenge. Politikai körökben ezzel szemben azt állítják, hogy a konstantinápolyi értekezlet nem lehet addig megtartani, amíg a Balkán-államok egymás között is meg nem állapodnak. Előbb Ankarában le kell folytatni a török-görög és a török-román tárgyalásokat, ugyszintén meg kell hogy történjen Szófiában a török-bolgár megállapodás is ahhoz, hogy a konstantinápolyi értekezletnek sikere lehessen.

Egyesület a fajelmélet tudományos kutatására

Budapest, szeptember 12

A magyar tudományos élet kiválóságainak részvételével egyesület alakul a fajelmélet tudományos kutatására. A társaság elnökévé Teleky Pál grófot, volt miniszterelnököt, egyetemi tanárt akarják megnevezni, míg annak igazgatója Nékám Lajos egyetemi tanár, igazgatója Benedek professzor volna. Gáspár egyetemi tanár ugyancsak az intézet vezetésében foglalna helyet.

Az eugenikai társulat vezetői is bekapcsolódnának ebbe az egyesületbe és így az mintegy félhivatalos jellegűt nyerne.

Andora panasza Franciaország ellen

Genf, szeptember 12

Néhány héttel ezelőtt jelentette a B. L., hogy a francia hadsereg megszállta a kis Andora köztársaságot. Az andorai köztársaság most ez ellen a megszállás ellen a Népszövetségnek tiltakozott és azt kívánja, hogy a francia karhatalom mely a megszállással megsértette a Kellogg-paktumot, hagyja el az országot.

Andora nemzeti tanácsa ma behatárolt foglalkozott ennek a népszövetségi panasznak kérdésével és egyben szakértőjévé és megbízottjává a svájci Frederico Weilmann választották meg, aki a Népszövetség őszi ülészakán előszóval is előadja a kis Andora panaszát.

A kolozsvári iparkamara választási eredménye

Kolozsvár, szeptember 12

A kolozsvári iparkamarai választáson, amely vasárnap zajlott le, nagy fölénnyel győzött a hivatalos lista. E lista élén Comsa Jonel szenátor állott szemben az ellenjelölt Iliescuval.

A hivatalos listát Pastia törvénytörvénybíró megválasztottának jelentette ki, míg a kisebbségben maradt ellenzék a kamarák szövetségéhez felebezett.

Váratlanul összehívták a jugoszláviai országgyűlést

Belgrád, szeptember 12

A lengyel képviselők egy csoportja ma reggel Belgrádba érkezett. A lengyel képviselők nemcsak a fővárost, hanem Jugoszlávia vidéki városait is meglátogatják és mintegy tíz napig maradnak az országban.

A lengyelek ezzel a látogatásukkal visszaadják azt a látogatást, amelyet a belgrádi képviselők néhány hónappal ezelőtt Varsóban tettek.

Ugyanide tartozik az a hír is, hogy a jugoszláviai országgyűlést váratlanul és táviratilag hétfő reggelre összehívták. Az összehívás okáról még nincs jelentésünk.

9 rohamosztagos szörnyethalt, 32 súlyosan megsebesült egy autókatasztrófánál

Solingen, szeptember 12

Tegnap, vasárnap a solingeni országúton felborult egy teherautó, amely 43 nemzetiszocialista rohamosztagost szállított.

A teherautó hatalmas és nehéz teste ráborult az utasokra.

Az utasok közül kilencen azonnal szörnyethaltak, míg harmincketten súlyosan megsebesültek.

Az ankarai színház athéni előjátéka

Athén, szeptember 12.

Cealdris görög miniszterelnök vasárnap reggel hajóval Sztambulba érkezett. A görög külügyminiszter, Maximos is ugyanakkor vasuton utazott a török fővárosba.

A görög államférfiak konstantinápolyi találkozója az ankarai nemzetközi diplomáciai találkozóhoz előjátéka.

Válságadó és fizetésredukció Csehszlovákiában

Prága, szeptember 12

A pénzügyminiszter jelentése szerint az állam pénzügyei nap-nap mellett rosszabbodnak, miután az állam bevételei egyre csökkennek. Különösen nagy a deficit a cseh államvasutak költségvetésében.

A kormány éppen ezért arra szánta rá magát, hogy egyrészt a nagyobb ipari- és kereskedelmi részvénytársaságokra válságadó vezet be, másrészt csökkenti a cseh államvasutak alkalmazottainak fizetését.

FLEURS FORVIL

A LEGFINOMABB PUDER

Ratifikálták a német konkordátumot

Róma, szeptember 12

Ma délelőtt ünnepélyes körülmények között ratifikálták azt a konkordátumot, amelyet Németország és a Vatikán július hó 20-án kötöttek.

A ratifikálási eljárás előtt a pápa ismételt felhívta a német állam képviselőjét arra, hogy különösen a német katolikus egyesületek fennállását, működését, és előrehaladását istápolják.

Motorbicikli-szerencsétlenség egy halottal és egy súlyos sebesülttel

Bukarest, szeptember 12

Vasárnapról hétfőre virradó éjszaka borzalmas motorbicikli szerencsétlenség történt a Bacau és Letea között húzódo országútszakaszon. Giovanni Paciento, a letai papirgyár igazgatója motorbiciklival haladt Bacau felé. A gép oldalakocsiában Bodor Ignác erdélyi soffőr foglalt helyet.

A maximális sebességgel haladó kocsi, eddig még meg nem állapított okból, hirtelen oldalra fordult és nekifutott egy fának. Az igazgató szörnyethalt. Bodort tört lábbal szállították be a bacaui kórházba.

— **Influenza,** torokgyulladás, az orr és garat elnyálkásodása, a mandolák megbetegedése, valamint tüdőocshurut esetén gondoskodjék arról, hogy gyomra és belei a természetes „**Ferenc József**” keserűviz használatával többször és alaposan kiütszítassanak. Közkórházak főorvosai megállapították, hogy a **Ferenc József** viz lázzal járó fertőző betegségeknek is a szenvedő emberiségnek nagy szolgálatot tesz.

Kétmillió lej értékű ékszer az ismeretlen holttest alsóruhájában

Budachi, szeptember 12

A Fekete tenger mellett fekvő Budachi község határában a tengerparton fölmeztelen fiatalember hulláját találták meg vasárnap délután a fürdőzők. Még nem sikerült megállapítani, hogy a holttestet a víz vetette-e ki, vagy pedig egyszerű gylkosságról van szó.

A fiatalember alsónadrágjába bevarrva, kétmillió lej értékű ékszeret találtak. A nyomozás megindult a halott kilétének felderítésére.

HIREK

Ember a torpedóban

Hiába szentelik fanatikus pacifisták életük munkáját a béke eszméjének, ha ugyanakkor akadnak nemkevésbé fanatikus hívei a hódító és másokat legázoló honszerelmeknek, kik nem is életük munkáját, de magát a meztelen életet, mely számukra is bizonyára kedves és egészen biztosan pótolhatatlan, dobják oda egy eljövendő háború tudományos kísérletezőinek. Ime, itt vagyok, mondja a honfi imádatának transzában, itt vagyok, itt az életem, szívesen odaadom, mert ennek az egy életnek az ára sokezer ellenséges élet lesz a holnapi háborúban. Nyilván ezt gondolja az az 5000 japán patrióta is, aki vállalkozott rá, hogy a kísérleti célból kilövő torpedókba zárja magát, ami a százszázalékosan biztos halállal egyenlő. Nehéz rosszat mondani a halálbamenőkről, mert heroizmusukban, ha rosszul értelmezett is, lelki nagyság piharzik és a szenvedély fortissimója dübörög. De annyi mindenesetre megállapítható megdöbbentő áldozatok kapcsán, hogy hősiesség és önfeláldozás csak akkor számíthat az utókor elismerésére, ha az emberiség vagy egy egészen átfogó ideál érdekében való s nem a halált, hanem az életet szolgálja. Nem tudjuk, igénybeveszi-e a japán hadvezetőség az 5000 honfi ajánlkozását, ámde önkéntes jelentkezésük maga is ijesztően igazolja, hogy a világbéke távoli eszményképe a szobatudósnak s ellenfele számosabb, mint gondolni lehetne. Számosan vannak és hisznek hitükben, otthagyják munkájukat, terpeiket, kedvesüket, robbanó torpedóba szállanak, mely dörrenve zug velük a célpont, a halál felé. Ha a béke katonái is annyi hittel és önmegtagadással szólnának az eszmé torpedóiba, talán ők is eljutnának az ő céljukhoz, az élethez. (v. d.)

— A FASIZMUS ELLEN. Kolozsvárról jelentik: Jelentették már, hogy a kereskedelmi alkalmazottak a romániai antifasizta mozgalomhoz csatlakoztak. A csatlakozást most a szabóipari munkások szervezete is követte.

— ERDEKES ÁTHELYEZÉS. Tudósítónk jelenti: Török Ferenc gyergyócsomaifalvi esperesplébánost a püspökség saját kérelmére a marosmegyei Ernye községbe helyezte át. Török Ferenc egyike a Székelyföld legértékesebb és legagilisabb papjainak, aki ellen az utóbbi időben valóságos hajszát indítottak. Nyilván ezek a támadások elérték ki benne ezt az elhatározást.

Két gram rádium utja szárazon és vízen. A londoni orvosi intézet két gram rádiumot rendelt Joachimsthalban. A földi bányákban nagy örömmel fogadták a nagy rendelést, volt egy évig munka. A mai technika szerint mindössze százötven vagon uránércet dolgoztak fel, míg a két gram drágaság előállt, holott még néhány évvel ezelőtt egyetlen gramhoz is majdnem ennyi kellett. A két gramot katonaság kísérletében szállították a délafrikai kikötőbe, megkerültették vele a Jörményenszökeket és így vitték el tengeren a londoni rendelőnek. A két gram göngyöleggel együtt hatszáz kilogrammot tett ki. Az erősen radioaktív elemet ugyanis vastag ólomlemezek közé kellett pakolni, hogy utközben meg ne szökjön. Ha csak egy ezredrésze elemanál az értékes küldeményből, ez is nagy veszteséget jelentett volna. A két gramot szállítvány 204 millió léfje volt bebiztosítva.

Ha butorait fölünk vásárolja, 3 előnye van:

1. Minőségben elsőrendűt kap!
2. Olthona izléses lesz!
3. Kézpénzért nagyon olcsón és hitelen is nagyon kedvező feltételek mellett vásárolhat!

SZÉKELY ÉS RÉTI
BUTORGYÁR R.-I.

MAROSVÁSÁRHELY — BUKAREST — BRASSÓ

— Otromba rendőrbrutalitás Marosvásárhelyen. Marosvásárhelyről jelentik: Sántha Ferenc tárogatóművész, aki több székelyföldi előadásban működött közre. Szombaton este, a marosvásárhelyi Katolikus Legényegylet estélyén szerepelt. Előadás után, ahogy a BarosGábor-utca felé tartott, két rendőr toppant eléje, akik igazolásra szólították fel. Sántha felmutatta iratait, a rendőrök azonban ennek ellenére is rárontottak, összepofozták, majd gummibotjaikkal agyba-főbe verték. Az összevert ember érdekében Ferenczy Zsigmond dr. magyarpárti képviselő személyesen interveniált Suciu János ren. törkvesztornál, aki megígérte, hogy a rendőrbrutalitás ügyében a legszigorúbb vizsgálatot vezeti be.

A Dantonok és Robespierrek korát éljük, a tömegek éljent kiáltanak és veszszent, heilt és halált. Ugyanazok a tömegek ugyanazokra a kedvenceikre ugyanazt az éljent és vesszent és ugyanazt a heilt és halált. A szinpadon ez három perc alatt lejátszódik, a valóságban — vagy nevezzük történelemnek — három év is lehet. A történelem tempója látszólag nehezekebb, de a történelem évszázadokban gondolkodik, neki három év annyi, mint a nézőnek három perc. De a logikus és következetes, kérelhelelően ugyanugy dolgozik ma, mint százharminc, ezerháromszáz és kétezerhatszáz évvel ezelőtt. Mert örök az éhség, örök az elégedetlenség és az isteni nép kedvencsüséglete és indulatváltozása is örök.

— A csiki nyomdák és a közszállítások. Csikszederáról jelentik: A napokban megírtuk, hogy a belügyminiszter körrendeletben hívta fel az egyes közhivatalok figyelmét arra, hogy a jövőben összes nyomtatványszükségeiket — zárólag az állami nyomdából szerezzék be. Szigorú szankciókat ír elő a rendelkezés azok részére, akik nem tartják be. Mondanunk sem kell, mekkora elkeseredést idézett elő a rendelkezés a nyomdatulajdonosok körében, akik horribilis állami és községi terheket viselnek és ezzel szemben semmi munkát nem fognak kapni a közhivataloktól. A rendelkezéssel kapcsolatban a csikmegyei nyomdatulajdonosok és munkások részletes memorandumot dolgoztak ki, melyben feltárják kétségbeesztő helyzetüket s kérik az illetékeseket, hogy az igazságtalanságukra menő rendelkezést azonnal hatálytalanítsák. A memorandumot a marosvásárhelyi munkakamarán át a belügyminiszter elé terjesztik.

— A BUKARESTI OFICIUL NATIONAL DE PROPAGANDA al Neamului Românesc, amely az ősi hagyományok és képek útján való nevelést tűzte ki céljául, a román királyi család és a dinasztia bölcsejének, a Pelag-kastélynak 50 éves fennállása alkalmából emlékképet adott ki, amelyet országsszerte terjesztenek.

TASZILÓ A SZINHÁZBAN. Tasziló elképe érkezik a színházba.

— Elkéstem, kéhem? — kérdezi.

— Bizony, — mondja a páholyinyitogató — már egy felvonás lement.

— Ugy? — kérdezi Tasziló — és melyik?

— SZERENCSERE CSAK A LÓ PUSZTULT EL. Barótól jelentik: Nagy Mihály baróti lakos az elmúlt éjszaka szekerével Sepsiszentgyörgy felé igyekezett. Amikor Málnás község előtt a vasúti sorompóhoz érkezett, nyugodtan ráhajtott a pályára, mert a sorompót nem engedték le. Abban a pillanatban egy mozdony haladt el, amely a szekerbe fogott lovát elgázolta. Nagy Mihály szerencsésen megmenekült, a ló azonban megdögölt. A könnyen végzetessé válható bal eset miatt a pályáról vonják felelősségre, mert elmulasztotta a sorompót idejében leengedni. Nagy Mihály 5 ezer lej kártérítést követel elgázolt lováért a vasút vezérigazgatóságától.

— CSECSEMŐ A VENDÉGLŐ ELŐTT. Kolozsvárról jelentik: Vasárnap délelőtt a Zsidó Kórház közelében szolgálatot teljesítő közrendőr, a „Zöldfa”-vendéglő előtt egy 3-4 hónapos csecsemő hullájára bukkant. A rendőr jelentést tett a rendőrségnek, ahol bevezették a nyomozást, hogy a lelkiismeretlen anya kilété megállapítsák.

— GÖRKORCSOLYÁS BIKAVIADAL. Mexikóban néhány év óta meglehetősen megcsappant az érdeklődés a bikaviadatok iránt. Ezért az egyik mexikói aréna érdekes újítással próbálja visszahódítani a közönséget. Bevezették a görkorcsolya-bikaviadalt. Porond helyett deszkapadlón folyik a viadal. A tereadók görkorcsolyát viselnek, a bika pedig, hogy meg ne csusszon a padlón, érdes talpu gumipapucsot kap mind a négy lábára. A görkorcsolyával való bika-hajszolás rendkívül nehéz és veszélyes feladat, sokkal izgalmasabb, mint a szokásos bikaviadal. Az újításnak egyelőre nagy közönsége van.

— A marosvásárhelyi bandavezért Kolozsváron elfogták. Tudósítónk jelenti: Kokos Pál rovtottmútu betörő, aki Marosvásárhely bűnkrónikájában állandóan szerepel, miután legutóbb szabadlábra került, törökkel és revolverekkel felfegyverzett bandájával a városban és környékén 10 betörést követett el, majd Kolozsvárra szökött, ahol három nap alatt 4 betörést hajtott végre. A fiatal bandavezért hétfőn délelőtt Kolozsváron elfogták, a miről a marosvásárhelyi rendőrséget is értesítették. Kokos társainak, akik valahogyan neszét vették a „vezér” letartóztatásának, nyoma vesztett.

★ Med. Univ. Dr. Herskovits Erzs. Str. I. L. C. Brătianu (Kórház-utca) 2, rendel. 10-1, 3-6-ig. Quarz. Diathermia. Kozmetikai kezelések.

ABLAK

— VÉRES TÁNCMULATSÁG ZETELAKÁN. Székelyudvarhelyről jelentik: Zetelakán Kisasszonynapján búcsu volt és este — ahogy ilyenkor már szokás — tánc. Este 11 óra körül a legények közt szóváltás kerekedett, majd a veszekedés verekedéssé fajult, melynek során előkerültek a bicskák és elvégezték szomorú és véres munkájukat. A verekedés közben sokan megsebesültek, többen igen súlyosan, így Duka Ferenc 28 éves leány és Sándor József 38 éves házasember. Dukát Deák Ferenc szurta hasba, míg Sándornak egy pár milliméterrel a szíve feletti haladt be Duka Jeromos bicskája. A súlyosan sérült emberek még azon éjjel beszállították a székelyudvarhelyi kórházba, ahol műtétet hajtottak végre. Állapotuk válságos, bár nem reménytelen. A többi sebesülteket otthon ápolják. Duka szerint Deák rég ígérgeti, hogy „kiveti a belit” és ez most annyira sikerült, hogy Duka Zetelakától Udvarhelyig a kezével tartotta, hogy ki ne buggyanjanak a belei. A csendőrség eddig három letartóztatást eszközölt, a letartóztatottakat az udvarhelyi ügyészségre kísérik.

★ ELVESZETT egy pénztárca, melyben öv. Klees Rezsőné, Hosszu-utca 6. nevű szülő arcképes igazolvány és szemüveg volt. Aki megtalálta, kérem, az arcképes igazolványt küldje vissza, minden egyebet meg tarthat.

— Hétmillió lej helyett 3 és fél. Aradról jelentik: Galló János pankotai kereskedő, aki öngyújtási váddal állott a bíróság előtt, annakidején — mint ismeretes — jogerős felmentő ítéletet kapott. A kereskedő felmentése után a perek lavínájá indította meg a biztosító társaságok ellen, hogy a többmilliót kitevő tüzkárt megtérítsék. Galló igénye mintegy 7 millió lej volt. Érdekes fejleménye most az úgyszólván, hogy Galló és a „Fonciéra”, valamint a „Franco Romana” biztosítótársaságok között megállapodás jött létre. A megállapodás értelmében a biztosító intézetek a kereskedőnek három és fél millió lejt fizetnek.

— Óriási tömegek a radnai kegyhelyen. Tudósítónk jelenti: A radnai kegyhelyen most folynak a búcsújárások. „Kisasszony napján” 25 ezer búcsu vett részt a kiadarmegyei faluban. Vasárnap Radnánál 25 ezer hívő zárandokolt el és meggyógyulással köszöntötték az aradi plébánost, aki 50 éves papi jubileumát ünnepele. Radnára különben Magyarországhól is sokan jöttek. Makóról és Szegedről a búcsusok ezrei jelentek meg.

Joanitecu munkaügyi miniszter:

A munkakamarákról, a kontárokról, a külföldi munkások leépítéséről és a munkanélküliségről

A marosvásárhelyi munkakamara ünnepélyes megnyitása

Marosvásárhely, szeptember 12.

Joanitecu munkaügyi miniszter vasárnapra jelentette be látogatását a marosvásárhelyi prefektúrában. A székelyföldi munkakamara ezért ezen a napon tartotta meg első közgyűlését, hogy azon a miniszter is részt vehessen. A székelyföldi munkakamara, amelynek hatáskörébe Maros-, Csik- és Udvarhelyvármegye kisiparosai, magánalkalmazottai és ipari munkásai tartoznak, reggel kilenckor kezdte meg közgyűlését a marosvásárhelyi városháza nagytermében. A gyűlésen Boros bankéjegyző, a munkakamara elnöke elükkölt és a kamara eddigi működésének ismertetése és a költségvetés megállapítása után, a kamara választói a főtitkári választást ajtették meg titkos szavazással. Erre a pozícióra egy magyar és egy román ügyvéd pályáztak. A választás során dr. Pop Remus román ügyvéd győzött 26 szavazattal, a magyar dr. Nánassy János ügyvéd ellen és ezzel a munkakamara új főtitkára el is foglalta helyét.

Délelőtt tizenegykor érkezett meg Bukarestből D. R. Joanitecu munkaügyi miniszter, Selegian Emil kabinetfőnök, Cutonica miniszteri üzem inspektor és Aurel Constantinescu egészségügyi vezérigazgató, Samuilă, a bukaresti munkakamara országos elnöke kíséretében a marosvásárhelyi államásra, ahol a megyei prefektus, polgármester, rendőrkésztor és a hatóságok többi fejei fogadták ünnepélyesen.

Az állomásról a miniszter kíséretével együtt egyenesen a városházára hajtott, ahol dr. Pantea János marosvásárhelyi polgármester meleg szavakkal üdvözölte a város nevében. Az üdvözlésre néhány köszönő szóval válaszolt a miniszter.

Ezután a városháza disztermében a deputációk járultak a miniszter elé. Először az orvosok küldöttsége jelent meg a miniszter előtt, akiknek nevében dr. Brutus Macavel megyei főorvos üdvözölte a minisztert. A miniszter válaszában kijelentette, hogy ismert az állami és körorvosok járulékaiknak és napijainak kifizetése körül felmerülő nehézségeket és igyekezni fog azokon rövidesen segíteni.

Ezután a munkakamara küldöttsége Boros Viktor elnök vezetésével és a betegsegélyezőpénztár küldöttsége Vlása György vezetésével tiszteletet a miniszter előtt.

A betegsegélyezőpénztári küldöttség üdvözlésénél érdekes jelenet játszódott le. Dr. Ferenczy Zsigmond magyarpárti képviselő a marosvásárhelyi betegsegélyezőpénztártól elbocsátott sokéves szolgálattal rendelkező magyar tisztviselőket üdvözölt és a miniszternek egy részletes memorandumot és ugyanennek a sérelemnek a revidálását kért. Tárkányi Gusztáv betegsegélyezőpénztári ténátság is magyar nyelven a miniszterrel, a mit a miniszter kabinetfőnöke rögtön román nyelven tolmácsol.

Ekkor Joanitecu miniszter azon válaszára, hogy a magyar tisztviselőket valószínűleg hiányos románnyelv tudásuk miatt bocsátották el állásukból, dr. Ferenczy Zsigmond képviselő arra kéri a minisztert, hogy engedje meg, hogy két elbocsátott magyar tisztviselő bemutatasson neki.

Percek múltán pirulva, nagy zavarban áll Török Frigyes és Kiss Árpád, a marosvásárhelyi betegsegélyezőpénztár két huszéves szolgálattal rendelkező tisztviselője a miniszter elé és

ekkor a miniszter a deputációk és az

SPORT-ÉLET

Itt a bombameglepetés

A Juventus 13-án és 14-én, szerdán és csütörtökön esti villanyfényes meccseket rendez Bukaresiben az Ujpest és a Bocskai legjobbjaiból összeállított vegyes csapattal

Csak az utolsó pillanatban robbantották ki ezt a szenzációt

Bukarest, szeptember 12.

A Balkán-kupa megnyerése óta Bukarest futballsportja, de általában egész Romániára is érthetjük ezt, rohamlépésekben halad előre. Aradon csak nemrégiben vezették be az esti világításos meccseket, a Ferencváros emlékeztetés vendégszerelésével kapcsolatban és ez a kísérlet bombasikerrel végződött. 8000 ember szorongott este a pálya tribünjein, hogy tanuja legyen ennek az „érdekesnek”, a mit egy villanyfény mellett lejátszott futballmérkőzés jelenthet.

Bukarest is megirigylte ezt a dicsőséget és Arad sikeres premierje óta, a fővárosi egyetemes elhatározta a villanyfényes meccsek bevezetését. Az elhatározást kivételesen és egész rövid idő alatt tett is követte és a Juventus a mai nappal kirukkolt a nagy meglepetéssel. A pályát egy pár napon belül felszerelik a szükséges berendezéssel és a hét közepén, 13-án és 14-én már esti világításos meccset fog szolgálni a fővárosi sportközségnek.

A nagy eseményt méltó programmal öhajítja megünnepelni a Juventus és amint a vezetőség velünk közölte, erre az alkalomra egy

nagynevű magyar ellenfélről gondoskodott. Az Ujpest és a Bocskai legjobb játékosaiból összeállított vegyes csapattal állapodott meg a Juventus és ellene bukaresti klubcsapatokat fog kiállítani. Az egyik ellenfél természetesen a Juventus lesz, míg másodikként vagy az Unirea Tricolor, vagy a Venus fog kiállani.

A magyar csapat természetesen a bajnok Ujpest és a jelenleg kiváló formában levő Bocskai legjobb erőiből fog összekeverődni, tehát félelmetes játékerőt képvisel. Kisebbségi válogatottnak illik be ez a csapat, melyben többek között olyan nevek is szerepelnek, mint Avar-Auer, Déri, Sternberg, Dudás, Vincze, Palotás, P. Szabó Jávör-Jakube, stb.

A Juventus a legújabb rendszer alapján világítja ki a pályát, természetesen összehasonlíthatatlanul jobban, mint az aradiak tették, ahol a kezdet tökéletlensége és az anyagi hiányos volta miatt még voltak bajok. Ezek a gátlások a Juventus pályáján már nem fognak felmerülni és a majdnem száz ezer gyertyafény erősségű világító berendezés nappali világosságot fog varázsolni a játszótérre. Mintának a híres délamerikai rendszert

fogadta el a klub vezetősége, amely, ha anyagiilag óriási megterhelést is jelent, de a mago nemében a legtokéletesebbet nyújtja.

Az ellenfél nagyszerű kvalitásáról fentebb már szóltunk, tehát a Juventus amerikai gyorsasággal lekötött ujszerű attrakciója valóban bombaprogramnak ígérkezik. A játékosok szépsége és érdekessége sokkal jobban érvényesül az esti világítás mellett, mert a néző figyelmét a játszótérre beözönölő fény sokkal jobban tudja összpontosítani, mint a nappali mérkőzés, amelyen a környezet világossága sokszor más mellékkörülményre is önkénytelenül felhívja a figyelmet. Olyan ez, mintha egy zárt moziban filmet néznénk, ahol a környező sötétség önkénytelenül távolítja az egyetlen látható és világos vázlatot a maga izgalmas, érdekfeszítő cselekményével. A vászon ezúttal a futballpálya lesz, ahol a mérkőzés szinte mikroszkopikus pontossággal tárja a néző elé a maga elkérülhetetlen izgalmaival, érdekességét és szépségét.

Bukarest futballsportjában ezzel a szerdai és csütörtöki esti villanyfényes mérkőzéssel új korszak kezdődött. A jelentősége óriási, a miért minden dicsőret a Juventus bátor és vállalkozó kedvű vezetőségét illeti.

A Brasovia tarlalékoltán is győzött Marosvásárhelyen

Marosvásárhely, szeptember 12.

Brasovia T. M.—Mures 1:0 (0:0)

A Várhegyi, Szika, Vogl, Bölöni nélkül játszó Brasovia lelkes játékkal legyőzte az ujonc D. N. csapatát, a Murest. A gólt Popovici lőtte. A Brasovia hétfőn

Szászrégenben játszik a Victoria jóképességű csapatával. Vásárhelyen kellemes meglepetésben volt része a brassói csapatnak. Vásárhely sportszerető közönsége ünnepélyesen fogadta a Brasoviát az állomáson.

Biróverés és óvás Bukarestben

Boirányba fullt a Divizia Naționala első mérkőzése

Bukarest, szeptember 12.

Crisana (Nagyvárad)—Venus (Bukarest) 1:0 (1:0)

A Venus annak ellenére, hogy kikapott, sokkal jobb volt ellenfelénél. Az egész mérkőzés alatt fölényben volt. A Crisánából egyedül Barátky volt jó. Ő lőtte 25 méteres szabadrugásból a gólt. Az első félidő vége felé botrány tört ki. Braidá bíró egy kiáltó 11-est nem adott meg a Venus javára.

A közönség betódult a pályára és a bírót agyba-főbe verte.

Vérző fejsekkel hagyta el a pályát — csendőrfedezet mellett. A „rend” helyre-

állta után Mihai határbíró végezte tovább a mérkőzést.

A Venus a szükségbíró és Barátky szereplése miatt megővta a játékot, amely a Divizia Naționala első bukaresti meccse volt.

Ripensia (Temesvár)—Soimii Nagyszeben 5:0 (2:0). A Ripensia Raffinszky (2), Chiroiu, Schwartz és Bindea góljaival lehengerelte ellenfelét. D. N.-meccs.

ARAD

Gloria CFR (Arad)—Unirea Tricolor (Bukarest) 2:2 (2:0). Meglepetés. A Glória jól kezdett a Divizia Naționalában.

Egyéb belföldi labdarugóeredmények

TORDA

Tordai rendőrség—Lewsky (Bulgária) 2:1 (1:0). Nemzetközi mérkőzés.

GALAC

Juventus (Bukarest)—DVA 9:2 (2:0).

PLOESTI

Sportul Studentesc (Buk)—Tricolor (Ploesti) 3:2 (3:2).

TURNU MAGURELE

Viforul Dacia—Oltul 1:1 (0:0).

PISKI

CFR (Piski)—Kinizsi (Temesvár) 3:2 (1:0). A piskii vasutasok ismét szépen szerepeltek.

ARAD

Transsylvania—Tricolor 4:1 (1:0).

Olympia—Unirea 3:3 (3:0).

HA KOAH—AAC 1:0 (1:0).

TEMESVAR

NAC (Nagyvárad)—TMTE (Temesvár) 4:1 (1:0). Gólrugók: Bodola 3, Reiter.

a felrugott ember eszméletlenül es vérrel előtörtén terült el a földön. A rendezőség hibájából orvos nem volt a pályán, úgy, hogy csak nagykesőn tudták valamelyes segélyben részesíteni az elájult embert. Azonnal vonatra ültették és hazaszállították Szilágysomlyóra és itt kórházban helyezték el. Tóth János a szerencsétlenség óta eszméletlen állapotban van, úgy, hogy nem is vetették orvosi vizsgálat alá. Az orvosok a felületes vizsgálat alapján koponyaalapi törést gyanúsítanak. Érdekes az, hogy Tóth Jánost tavaly is állkapocstöréssel szállították kórházba.

ZILAH

Victora (Cluj)—Unirea (Zilah) 2—2 (1:1)

Románia Svájjal Zürichben,

míg Jugoszláviával újból Bukarestben kerül össze a világbajnokságban

Bukarest, szeptember 12.

A futballvilágbajnokság román csoportjának hosszasan vajdó elődöntő rendezése végre megoldódott a FIFA határozatával. Miután a felek ismeretesen egymás között békésen nem tudtak megegyezni, a FIFA a következő döntést hozta:

Jugoszlávia szeptember 24-én játszik Belgrádban Svájc ellen. Románia Jugoszlávia ellen Bukarestben és a Svájc Románia ellen Svájcban. Az elődöntő, a mint látható, egyfordulós rendszer alapján kerül lebonyolításra oly formában, hogy mindegyik ország egyik ellenfelét saját hazájában fogadja, míg a másikkal idegenben mérkőzik. A rendszer ilyen alapon teljesen igazságosnak mondható, amelyet úgy Románia, mint Svájc megnyugvással fogadott. Nagy kérdés azonban, hogy mit szól ehhez Jugoszlávia, amely ezzel éppen arra kényszerül, ami ellen a barátságos tárgyalások folyamán a legjobban tiltakozott. A Balkán Kupában elszenvedett 5:0-as vereség után semmilyen körülmények között sem akart Romániával újból Bukarestben találkozni, hanem a nagy revánsot egy belgrádi találkozásra szánta.

A román szövetség egyébként elhatározta, hogy a szeptember 17-iki Magyarországi—Svájc meccsre egy megfigyelőt küld Budapestre, hogy a svájci csapatról ismereteket gyűjtsön. Ez a megfigyelő, a mint értesülünk, Luchide Octav főtitkár lesz.

A brassói CFR sikere Nagyváradon

A. C. F. R. (Brassó)—Törökös (Nagyvárad) 3:2 (1:2).

A brassói C. F. R. szép győzelmet aratott Nagyváradon. A jóképességű Törökös csapatát nagyszerű játékkal 3:2 arányban legyőzte.

Brassó, szeptember 12.

Astra—Soimii (Nagyszeben) 1:1 (0:0).
Olympia—Soimii 1:1.
Gloria—Astra 5:1.
meglepetés.

Felavató versenyek az IAR motorkerékpár pályáján

Brassó, szeptember 12.

Érdekes és izgalmas eseménnyel bővült ki Brassó sportprogramja. Vasárnap délelőtt rajlott le az I. A. R. pályán az első brassói motorkerékpár- és kerékpárverseny. És rögtön hozzátették, sikerrel. Nagyszámú és jó közönség volt kíváncsi a spoteseményre. Megjósoltuk, hogy nemsokára ezres közönség fog résztvenni ezeken a versenyeken. A jó pálya, izgalmas és érdekes versenyszámok erre engednek következtetni.

Az I. A. R. sportszerető igazgatósága s a motoros szakosztály vezetője: Cloos méltóan minden dicsőítést megérdemelnék, hogy az érdekes sportlányosságra alkalmat adnak. Az M. C. R. által rendezett első verseny után reméljük, következnek majd a többi, amelyen az ország nevesebb versenyzői is indulni fognak.

A versenyek érdekes női indulója is volt. Cloosné, a M. C. R. elnökének a felesége személyében. Élvezet volt nézni, hogyan száguld gépével és küzd a férfiak ellen. Első futamában második helyen végzett s a közönség tomboló lelkesedése közben futott be a célba, maga mögött hagyva négy férfi-versenyzőt.

Az eredmények:

1. Kerékpárverseny kezdők részére. Távol-
ság 1700 m. (2 kör).

1. Chicomban 150 mp.
2. Schuster 155 mp.
3. Grădinar 163 mp.

2. Selejtező kerékpárverseny, 2475 m. (3 kör).

1. Sebastian 216 mp., a nap legjobb kerékpár-ideje.

2. Kondorosi 218 mp.
3. Motorkerékpár 250 ccm. (3 kör).
1. László 132 mp.
2. Frau Cloos 135 mp.
3. Stefani 139 mp.

4. Motorkerékpár 350 ccm. (3 kör).
1. Clompe 129 mp.
2. Székely 130 mp.
3. Grabány 132 mp.

5. Kerékpárverseny gyerekek részére (1 kör).

1. Chicomban 145 mp.
2. Pap 147 mp.
3. Dolezal 149 mp.

6. Motorkerékpár 500 ccm. I. seria (3 kör).

1. Simionescu 120 mp.
2. Sandu 125 mp.
7. Motorkerékpár 500 ccm. II. seria (3 kör).

1. Martini 113 mp., a nap legjobb ideje.
2. Pavel 119 mp.
3. Nistor 125 mp.

8. Motorkerékpár 250 ccm. II. futam (3 kör).

1. László 129 mp.
2. Covacici 141 mp.
3. Savai 146 mp.

9. Motorkerékpár 350 ccm. II. futam (3 kör).

1. Clompe 125 mp., a nap legizgalmasabb és legszebb versenye.
2. Székely 125.4 mp.

10. Motorkerékpár 500 ccm. II. futam (3 kör).

1. Simionescu 124 mp.
2. Pavel 127 mp.

11. Motorkerékpár 500 ccm. II. futam. II. seria (3 kör).

1. Martini 118 mp.
2. Pavel 120 mp.
3. Nistor 129 mp.

12. Kerékpár senior (3 kör).

1. Chicomban 223 mp.
2. Covacici 224 mp.

13. Motorkerékpár handicap.

1. Sandu 128 mp.
2. Bauschenberger 140 mp.

14. Oldalkocsi motorkerékpár (3 kör).

1. Turmus 125 mp.
2. Heitz 125.7 mp.

15. Motorkerékpár handicap.

1. László 124 mp.
2. Székely 126 mp.

16. Motorkerékpár 500 ccm. (3 kör) döntő.

1. Martini 114 mp.
2. Simionescu 119 mp.

17. Kerékpár senior döntő.

1. Clompe 125 mp.
2. Kondorosi 475 mp.

18. Rekordkísérlet:

1. Pap 122 mp. (Solo 500 ccm.)
2. Heitz 125 mp. (Oldalkocsi 750 ccm.)

15. Motorkerékpár handicap.

1. László 124 mp.
2. Székely 126 mp.

16. Motorkerékpár 500 ccm. (3 kör) döntő.

1. Martini 114 mp.
2. Simionescu 119 mp.

17. Kerékpár senior döntő.

1. Clompe 125 mp.
2. Kondorosi 475 mp.

18. Rekordkísérlet:

1. Pap 122 mp. (Solo 500 ccm.)
2. Heitz 125 mp. (Oldalkocsi 750 ccm.)

Universitate alelnöke lemondott

Valeanu őrnagy, az Universitatea alelnöke lemondott tisztségéről arra való hivatkozással, hogy belefáradt és kilépett a klubból. Ugy tudják, hogy a lemondásnak személyi okai vannak.

Újpest-Bocskai kombinált Bukarestben

Szerdán és csütörtökön Bukarestben villanyfény mellett két érdekes mérkőzés lesz. Az Újpest és Bocskai kombinált csapata játszik a C. F. R. és a Venus ellen. A vendégcsapat összeállítás: A. Bert (B), Kövágó (U), Jancsó (U), Palotás (B), Gyulai (B), Kiss (U), Markos, Vince (B), Jávör (U), Eöry (B) és Déry (U).

Külföldi eredmények

Varsó, szeptember 12.

Lengyelország—Jugoszlávia 4:3.
Nemzetközi mérkőzés. Az eredmény

Magyar bajnokság

Újpest—Hungária 3:0

Phöbus—Nemzeti 2:1

Ferencváros—Szeged FC 2:1

Szeged—Bocskai 2:1

III. Kerületi—Attila 2:1

HIRDETMEY

Alulírott Fuvarozók Szindikátusa, Brassóban árverés útján bérbeadja a kőbányai kőtermelést szakértő bányász-nak, a városi ideiglenes szerződés alapján. Zárt írásbeli ajánlatok f. é. szeptember 17-én délután 4 óráig nyújtandók be a Közép-utca 3. sz. alatt állami iskolánál, ahol egyúttal közgyűlés tartatik. Feltételek megtekinthetők naponta d. e. 6—7-ig és d. u. 6—7-ig Forrás-utca 23 sz. alatt. A fuvarozók egyesülete.

Az inyesmester szakács-könyve

Kétszáz kitűnő befőzési recept a háztartási konzerv-készítés minden fajtájából. Ez a hatalmas kötet, összesen 2500 étel és ital készítését írja le. Ára csupán 144 lej. Portó 20 lej. Utánvét 170 lejbe kerül. Kapható a Brassói Lapok Könyvosztályában.

A. B. C. TEXTIL ALEX. KÁDÁR

Str. Voevodul Mihai (Kolostor-utca) No. 3

Brassóból való távozásom alkalmából ezúton mondok Isten hozzádot ragaszkodó barátainak és vevőimnek. Egyúttal legmelegebb támogatásukba és jóindulatú támogatásukra ajánlom szálamon további vezetőjét eddigi kiváló, perfect szakmájú munkatársamat, **Adrián Ancit**, aki ugyancsak

„DAISY SALON“
cég alatt régi helyiségben, eddigi módszer szerint a legizalmasabb munkával jutányos árak mellett áll a hölgyközönség rendelkezésére. Pulloverek és bőrkeztük precíz készítését is vállalja.
Fleischmann Mancl.

Eperpalántákat

a legjobb nagygyümölcsű fajokból szállítanak

Ambrosi, Fischer & Co.

Ajud — Jud Alba.

ÁRJEGYZÉK DÍJTALAN!

Oszirák bajnokság

Admira—Vienna 3:1 2:0. Meglepetés!
Hakoah Austria 2:0 (1:0). Meglepetés!

Előkészületek a szept. 24-iki román—magyar válogatott meccsre

Bukarest, szeptember 12

A szeptember 24-én sorra kerülő román—magyar válogatott mérkőzéssel kapcsolatban, mindkét részről teljes erőből megindultak az előkészületek. A magyarok északi turára viszik csapatukat, hogy kellőleg kipróbálhassák az összeállítás, Nagy tét forog kockán, hiszen ez a mérkőzés fogja edönteni az Európa Amatőr Kupa győztesének nevét. Amelyik csapat győz, az viszi el a pálmát. De ettől függetlenül egy régi revánról is szó van, melyet Románia szeretne venni Magyarországon a két év előtti 4:0-as katasztrófális vereségért, melyet váratlanul Budapestben szenvedett el a favorit román csapat, az akkoriban lebecsült magyar amatőröktől.

A román szövetség egy héttel a meccs előtt, szeptember 18-ra Bukarestbe hívta a válogatott tagjait, ugyanakkor fogja az összeállítást is megejteni. 20-án, azaz szerdán kondíció ellenőrző könnyű mérkőzést játszik a válogatott csapat egy gyengébb ellenféllel. Érdeklődéseinkre a szövetség illetékesei minden felvilágosítást megtagadtak a Bukarestbe hívott játékosok névsorából, ami szorosan összefügg Románia válogatottjának amatőr hivatásos játékosmegkülönböztetési problémájával. Éppen ezért a válogatott csapata névsorát a szövetség csak az utolsó pillanatban fogja a sajtóval közölni, nehogy idő legyen a káros befolyású kommentálásokra.

Annyi bizonyos, hogy a román csapat

Sivár háztájék?

„Feleségemet is, engem is elszomorított az a gondolat, hogy otthonunk 9 évi házasság után is oly sivár legyen. Mert egy hiú kutya hizelgése és a kanarifutty nem mindig elegendő ahhoz, hogy egy házat vidámsággal töltsön el. Jövőnkre is gondolnunk kellett. De őszintén szólva, féltem tőle. Egy ifjúkori „félrelépés” emléke kísértett folyton. Nem tudtam volna elviselni, hogy gyermekünk ebből lejjöjjön bármit is szenvedjen. Végül az orvos megnyugtatót azáltal, hogy Pagéol-kurát írt elő. Most van egy egésze, szép gyermekünk, miatta, ab önök jövőtől behatót házukba a napsugár.”

T.... Gyogy
Gaillac (Tarn)

A Pagéol nemcsak a folyást szünteti meg, hanem egyidejűleg megöli a baci-sokot, a romboló gonococcusokat is, mert behatol a szervezet legrejtettebb zugába is. Alulról lefele ható fertőtlenítő szer, melynek hatása minden esetben biztos. A Pagéol meggyógyítja az összes gonorrhoea betegségeket... még a leggibbeket.

Kapható gyógyszerárakban és drogáriákban.

nem lesz azonos a Balkán Kupában Jugoszlávia ellen oly fényesen szerepelt válogatottjával, mert ebből a szövetség megítélése szerint hivatásosnak tartott játékosok kimaradnak.

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó 4 lej. vastag betűkből 8 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Állástkeresőknek, vagy ugyanazon szövegű hirdetés négyszeri feladásánál 25% engedmény. A hirdetési díjak előre fizetendők. Támpéldányt nem adunk.

Vétel-eladás

Vendéglő-bodega berendezéssel, italmérési engedéllyel jóforgalmú vidéki helyen átadó. Cím 12718 szám alatt a kiadóban.

MARABU keltetőgép 170-es valamint műanya kifogástalan állapotban, elköltözés miatt olcsón eladó. Megtekinthető: Brassó, Hosszu-u. 155. 12813

Eladó új varrógép és jó állapotban levő modern gyermekkosci. Szítás-utca 52.

Háztartás felosztása miatt butorok eladók. Brassó, Str. I. Bratianu 31. 12860

Brassóhoz közelfekvő szántóföldet, Brassóban gyümölcsösökkel, kerttel. Hely, nagyság, ár megjelöléssel „Kézpénz” jellegre ajánlatot kérek. 12962

Állást keres

50—60 ezer lej, esetleg több készpénz garanciával bizalmi állást keres szorgalmas, megbízható, jóérkölsű tanult kereskedő. Szíves ajánlatokat „Braşov” jellegre a kiadóba. 12707

Egészséges magyar dajka bárhová elmenne. Cím: Bogatiné, Ocna-Sibiului. 12858

Állást nyer

Perfekt kiszolgáló kisasszonyokat, kirakatrendezéshez érő segédet felvesz M. József, Centrál, Braşov. 12861

Lakás

Forgalmas helyen BOR-BÉLYÜZLET kiadó. Érdeklődni: Brassó, Deresteyi-ut 27.

Vegyes

GYÓGYSZERTÁR Timişoara, keres cca 500.000 lej. fel finanszírozót. Ajánlatok Molnár László Timişoara 1708 számú postahivatal. 12784

BABITS MIHALY összes költeményei, 414 oldal, diszkótésben 120 lej. Kaphatók Brassói Lapok könyvosztályában, Brassó, Kapu-utca 56-58. az udvarban.

Brassótól Váradig

Orsovától Szigetig

Zsombolyától Gyergyóig

terjed a hír, ha azt

Brassói Lapokban

apróhirdetéseknél közl.

NEM ÉRDEMES UNATKOZNI

amikor 20 kitűnő regényt kaphat — porlómentesen 60 lejért!

1. Beczassy Judit: Az alispán rózsája.
2. Bibó Lajos: Botcsinálta vőlegény.
3. Bus Fekete László: A profi.
4. Dénes Gizella: A vörös pillangó.
5. Ego: Terka dolgozni akar.
6. Kelemen Viktor: Sárít elrabolják.
7. Kálmán Jenő: A dollárkalap.
8. Kellér Andor: A gárdista.
9. Kosáriné Réz Lola: Az árguszemű banditafőnök.

10. Lestyán Sándor: A gyilkos komédiája.
11. Lóranth László: Hetedik menyország.
12. Márton Lili: A tenger riportere.
13. Ligeti Ernő: A csodadoktor.
14. Sásdi Sándor: Kétféle ember.
15. Surányi Miklós: Szakadék.
16. Surányi Miklós: Gaston és én.
17. Szántó György: Tóni ringbe áll.
18. Tersánszky I. Jenő: A veszedelmes nap.
19. Újvári Sándor: Csodagép.
20. Várnai Zseni: Kanári.

Megrendelhető a **Brassói Lapok Könyvosztályában**

Brassó, Kapu utca 56—58 szám.

TENISZ-, FUTBALL-, ATHLÉTIKAI felszerelések, jók, olcsók
TRITSCH Sportüzletében,
Brassó, Kolostor-utca.

Felölsszerkesztő: Kocsis Béla